

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7565,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Trgovski sporazum med Italijo in Rusijo

Mednarodne agence sporočajo, da se je med Italijo in Rusijo sklenil trgovski sporazum. Stvar je trgovske in diplomatske kroge nekoliko presenetila, zato ker je Sovjetska Rusija v zadnjem času tudi z drugimi državami sklenila stopiti v tesnejše trgovske odnose, a nobena država razven Anglije ni do sedaj imela poguma skleniti tovrstne pogodbe, ker se splošno smatrajo Sovjeti nezmislivi, da bi nudili dovolj solidnih garancij.

Ali bodo imeli Italijani pri tem več sreče? Njihovi listi zelo podčrtavajo važnost tega dogodka. Fašistična vlada hoče pokazati široko-grudnost. Treba je pokazati — tako pravijo — pripravljenost, spoznati rusko življenje in priznati Rusijo tako, kakor je. Fašisti poudarjajo, da so dovolj pogumni navezati s Sovjeti redne trgovske odnose in dovolj modri, da ne zane-marjajo več neizmerna bogastva ruske zemlje. In še to pristavljajo, da so za tako dalekosežni korak sposobni radi tega, ker se Italiji pod fašizmom ni bati, da bi se okužila z boljševiško epidemijo.

Ne da bi v tej smeri dalje razmišljali, hočemo poudariti, da je bila Italija prisiljena k temu koraku največ radi visoke ameriške zaščitne carine, ki je Italiji skoraj onemogočila izvoz v Združene države. Italija si je hotela zagotoviti nov trg in sicer v Rusiji, kjer upa, da bo deležna mnogih predprav, zato ker je prva evropska celinska država, ki je Sovjetom ponudila roko.

Kakšni so pogoji italijansko-sovjetskega sporazuma? V kolikor so javnosti znani, slone na načelu reciprocitete. Italijansko nakupovanje v Rusiji bo tolikšno, kolikor bodo Rusi kupili v Italiji. Za enkrat se je prva težava pokazala v tem, ker italijanska industrija ni finančno dovolj močna, da bi sovjetskimi odjemalcem mogla nuditi dolgoročne kredite. Omejitve, ki jih je fašistična vlada podvzela za varstvo lire, prav tako ovirajo italijanske banke, da bi eskontirale dolgoročne ruske pogodbe. Toda italijanska vlada se je izjavila pripravljeno, da s 75% garantira ruskim trgovcem, da bo blago, ki ga prodajo v Italijo, res tudi plačano. In v Rusiji so s tem zadovoljni. Kakor je predvideno, bodo že letos Sovjeti kupili v Italiji za 200 milijonov industrijskih izdelkov. Prihodnje leto za 500 milj. in tako postopoma vedno več.

Za Italijo se pri tem obljublja še druga ugodnost. Njena trgovska mornarica bo posredovala trgovino s Sovjeti, kar je zelo važno, ker bi sicer Italija težko zaposlila vse velike in lpe ladje, ki jih je v zadnjih letih izgradila. Razven tega bo Italija dobivala ruske sirovine, kakor so petrolej, premog, mineralije, žito za mnogo nižje cene, kakor so sicer mednarodno običajne, zato ker se Rusija mnogo prizadeva, da z neverjetno nizkimi cenami izpodrine vsako konkurenco in preskrbi svojem blagu trg za vsako ceno. To bo tem lažje, ker se je Amerika evropski trgovini skoraj popolnoma zaprla z visoko carino in bodo sedaj evropske države prisiljene prej ali slej navezati trgovske odnose z Rusijo, ki ima izmed vseh evropskih držav največ surovin, na drugi strani pa rabi največ industrijskih izdelkov.

Očitno igra Rusija v tem trenutku odločilno igro. Sloviti petletni gospodarski načrt, ki naj docela upostavi rusko gospodarstvo, se bo moral v treh letih uresničiti ali propasti. Vsi napor Rusije, da dvigne svojo produkcijo, pa nimajo nobenega pomena, ako svojih izdelkov in svojih naravnih produktov ne bo imela nikamor izvažati, kar mora že zato, da dobi zdravo valuto v deželo. Združene države n. pr. bi bile takoj pripravljene stopiti s Sovjeti v redne trgovske odnose, ako bi le-ti hoteli priznati stare dolgeve iz carske dobe. Tega pa Sovjeti nečejo in tako je med obema državama tiha gospodarska vojna, ki Sovjete nujno sili, da se obračajo na drug industrijski kontinent in to je Evropa. Radek piše v »Izvestijah«, da ne bo Rusijo ničesar oviralo, da ne bi izvedla svojega petletnega gospodarskega načrta in da je pripravljena brezobzirno premagati vse ovire, ki se bodo v bodočih odločilnih dveh letih stavile nasproti.

Vidimo, da je podlaga italijansko-ruskega sporazuma nujna potreba na obeh straneh, imperativ gospodarskega življenja, ki je zopet enkrat dva politična ekstrema spravil skupaj na isto linijo.

Pred sporazumom med Francijo in Italijo?

Mussolini pride sam v Ženevo? — Posledica izida nemških volitev?

Pariz, 17. sept. 1. Presenetljiv narastek nemškega fašizma, ki se je pokazal ob volitvah v nemški Rajstag, utegne, kakor je zvedel Vaš dopisnik iz merodajnih krogov ministrstva za zunanje zadeve na Quai d'Orsayu, imeti dalekosežne posledice z ozirom na bodočo orijentacijo francoske zunanje politike.

Zdi se namreč, da je ojačenje skrajnega nemškega nacionalizma, ki najresneje ograža po pariških mirovnih pogodbah ustvarjeno stanje v Evropi, na eni strani okrepilo isto strujo francoskih politikov, ki v nasprotju z Briandom, kateri je francosko zunanjo politiko naslonil na zblizanje in sporazum z Nemčijo, zagovarja vzpostavitev prišrčnih odnosov z bivšo zaveznico v svetovni vojni, Italijo, — na drugi strani pa je ta dogodek očitno vplival tudi na italijanske politične kroge.

Dočim je namreč fašistično časopisje v prvem trenutku zaradi znane Hitlerjeve v Nemčiji zagnanega triumfalnega krika, začenja sedaj prevladovati hladni razum, ki pravi, da nemški nacionalisti niso nevarni samo Franciji, ampak utegnajo tudi postati nevarni Italiji, ker bi revizija mirovnih pogodb nujno privedla tudi do revizije italijanske meje v južnih Tirolah.

Zato tako merodajni francoski, kakor italijanski politiki mislijo, da je spor med obema državama škodljiv tako za Francijo kakor za Italijo. Temu daje jasno izraza posebno »Figaro«, o katerem je znano, da ima dobre informacije iz Quai d'Orsayu, in kateri pravi, da bi »bila brezumna politika, če bi Francija odbijala prijateljsko vabilo iz svetovne vojne, zato da bi jo zamenjala z državo, ki ne ve ceniti koncesij, katere se ji dajejo«.

Zato so se, kakor je Vaš dopisnik popolnoma avtentično zvedel, začela zopet jako živahno pogajanja med francoskimi in italijanskimi mornarskimi eksperti glede določitve stalnega razmerja med italijanskimi in francoskimi pomorskimi bojnimi enotami. Baje potekajo ta pogajanja ugodno. Ta pogajanja pa utegnejo logično privedi do razgovorov in mogoče tudi do konkretnih odločitev glede kolonialnih problemov, ki tvorijo sporne točke med Italijo in Francijo. Zvedel sem iz gotovega vira, da je rimska vlada glede tega poslala Franciji nove predloge, ki jih je izdelal g. Mussolini v soglasju z Grandijem, ki se je bil zaradi tega odpeljal iz Ženeve v Rim. Med njegovo odsotnostjo je imel Briand več razgovorov z italijanskim delegatom Scialojem, ki so se tikali teh problemov in ki jih bo Briand seveda nadaljeval z Grandijem, ki se že jutri ali po jutrišnjem vrne v Ženevo.

Problem zopetnega zblizanja med Francijo in Italijo pa je tako dalekosežne važnosti, da se je, kakor poroča danes »United Press«, v krogih Društva narodov razširil glas, da ni izključeno, da pride na sejo skupščine v Ženevo sam predsednik italijanske vlade Mussolini. Mussolini polaga namreč, videč, kako se evropski položaj čedalje bolj zapleta, grozeč evropskemu miru, največjo pozornost na to, da doseže sporazum s Francijo ne samo v zadevi brodnove paritete med obema državama in v zadevi regulacije meja afriških kolonij, ampak predvsem glede vseh vprašanj mednarodnega političnega položaja. Kakor je zvedel Vaš dopisnik, bo g. Mussolini, ako res pride v Ženevo, imel sestanek tudi s jugoslovanskim ministrom za zunanje zadeve dr. Marinkovičem.

Tako upa g. Mussolini, da bo mogoče in-avgurirati periodo večjega miru med različnimi evropskimi državami. Razume se, da je tudi v Franciji razpoloženje za zopetno utrditev bivše velike antante tem večje, čim bolj bo nemška politika zaradi težav, katere ji bodo prizadevali na eni strani nemški fašisti, na drugi pa komunisti, ki solidarno delajo na čim večjem poostrenju odnosa s Francijo, postala faktor nevarnosti in ogrožanja sedanjega stanja v Evropi.

Veliko vlogo igra kol posredovalka v tem oziru Anglija, ki prizadevanja g. Mussolinija topot zelo aktivno podpira.

Na vsak način se pa fašistično italijansko časopisje čuti močno in pravi, da se Italija zaradi izida nemških volitev absolutno nič ne vznemirja. Pisanje g. Daudeta, češ da bo Stahlhelm že v enem letu napovedal Franciji vojno, je — tako pravi rimski tisk — bedasto in ima samo namen podpreti tiste francoske kroge, ki bi radi, da bi Francija zopet par desetlet svojih odvšinskih milijard porabila za topove, letala, trdnjave in strupene pline. Nemčija rabi najmanj še deset let, da se gospodarsko toliko opomore, da bi mogla postati v resnici nevarna Franciji, ki je najbolj bogata in najbolj oborožena država na svetu. Pa naj se zgodi, kar se hoče; nobena stvar mednarodnega značaja ne bo mogla skleniti in dogoditi brez Italije in proti njeni volji. — To pisanje ima seveda namen Franciji predočevati, da ona rabi Italijo in ne narobe. V resnici pa tiči za to pisavo namen, da se bo dosegel sporazum s Francijo, ki ga tudi Italija nujno potrebuje.

Panevropski načrt se bo proučeval

London, 17. sept. AA. Na današnji seji Društva narodov je bila soglasno odobrena resolucija, ki predvideva imenovanje posebne evropske komisije, ki bo proučila načrt evropske federacije. Resolucija se glasi:

Društvo narodov z živahnim zadovoljenjem jemlje v vednost sklep evropske konference od 8. septembra in je z njo vred prepričano o tem, da ima tesno sodelovanje evropskih vlad na vseh poljih mednarodnega delovanja merodajni pomen za ohranitev miru. Soglasja tudi z mnenjem, da se mora tako sodelovanje v katerikoli obliki nujno vršiti v okviru Društva narodov in v polnem soglasju z njim in v duhu pakta. Pozivlja vlade evropskih članic Društva narodov, da s sodelovanjem tajništva in komisij Društva narodov nadaljujejo že načeto proučevanje.

Francoska spomenica od 1. maja 1930 in na njo došli odgovori jim dajejo željeno možnost, vršiti proučevanje v zvezi z neevropskimi člani in z evropskimi nečlani Društva narodov. Društvo narodov želi, da bi se prvi rezultati tega proučevanja čimprej predložili v poročilu v obliki konkretnega predloga, ki naj se sestavi tako časno, da se bo mogel predložiti že na prihodnjem zasedanju Društva narodov.

Nadalje je skupščina izvolila za stalne članice sveta Društva narodov: Guatemala, Norveško, Irsko in Portugaleto.

Namesto razstopišnega ameriškega sodnika pri mednarodnem razstopišču v Haagu je bil izvoljen s 30 od 47 oddanih glasov bivši državni tajnik Kellog.

Masaryk za pravičnost napram Madjarom

Praga, 17. sept. AA. Predsednik Masaryk je bil na svojem potovanju po Slovaški povsod sprejet z velikim navdušenjem. V Zvolenu je sprejel Masaryk škofa Blaho, ki je naglasil veliko ljubezen predsednika do Slovaške. Predsednik je to v svojem odgovoru potrdil ter opozarjal na napredek, ki ga je dosegla Slovaška na vseh poljih delovanja. V Dobri Vodi je Masaryk v odgovoru na pozdrav načelnika dejal, da je Češkoslovaška zdaj svobodna, da ji pa ta svoboda prinaša tudi obveze. Demokracija pomeni delo, vest in tolerantnost v narodnem, socialnem in konfesionalnem življenju.

V Modrem Kamnu je izjavil župnik Horvat v imenu tamošnjega madjarskega ljudstva, da Madjari istolako spoštujejo republiko, kakor Slovaki in da so ji verni otroci. Predsednik je izrazil svoje zadovoljstvo, da vse ljudstvo skupno deluje na gospodarskem in kulturnem napredku države. Izjavil je, da z veseljem sprejema prisego zvestobe madjarskega ljudstva ter obljubil, da bo z vsemi silami deloval na to, da dovede politično življenje na linijo, da bo slonelo državno življenje na iskrenosti in varnosti pri enakih pravicah vseh državljanov.

Odgovarjajoč predsedniku okraja Lučenec je predsednik Masaryk naglasil, da republika in demokracija kot oblika države jamčita za enakost socialnih pravic naroda. Republika in demokracija ne smeta ostati samo na papirju, temveč mora vsak državljan delovati po ustavnih načelih. Madjarsko ljudstvo je dobrega srca in se je vedno razumelo s Slovaki. Nadeja se, da bo ostalo tako tudi v bodoče. Sovinism, ki je vladal pod starim režimom, ni prihajal od ljudstva.

Predsednik je sprejel nato deputacijo znanih osebnosti madjarskega kulturnega življenja ter izjavil, da namerava osnovati s pomočjo fonda, ki mu je bil dan na razpolago ob njegovi 80letnici, madjarsko društvo za znanost, literaturo in umetnost. Ob tej priliki je Masaryk tudi dejal, da so kmetje in delavci temelj države. Izjave predsednika so sprejeli navzoči s klicem »Eljente«.

Poljska se čuti ogroženo

Varšava, 17. sept. AA. Stranke, ki tvorijo blok za sodelovanje z vlado na Pomeranskem in v Poznanju, so predlagale, naj bi vse poljske stranke pri volitvah v novi sejm nastopile s skupnimi listami, da bi s tem dokazale, da se hočejo vsi Poljaki upreti nemškemu napadom in agresivni akciji nemškega nacionalizma.

Varšava, 17. sept. AA. Poljsko časopisje živahno komentira izide nemških volitev. »Gazeta Poljska« smatra da je sedaj vprašanje varnosti pomembnejše od vseh ostalih vprašanj, ki so na dnevnem redu v Ženevi. List pravi, da so vsa ta vprašanja napram izidom nemških volitev le teoretičnega pomena. »Ilustrovani Kurier« kozenično priobčuje članek pod naslovom: »Konec lokarnske iluzije«. V tem članku pravi, da bo v novem nemškem parlamentu sedelo 250 odločnih in nepomirljivih nasprotnikov lokarnske pogodbe, ki je podlaga miru. Nemške volitve so vodili z gesli za vojno. 14. september spominja na dogodke v letu 1914 ko je oborožena pest Nemčije ubila mir v Evropi. Sedanje volitve so dokaz, da želi Nemčija notranjih in zunanjih spopadov in da bo skušala zanetiti plamen, ki naj objame ves svet. »Kurier Poljski« smatra, da morajo izidom nemških volitev posvetiti posebno pozornost vse one države, ki so zasnovale svojo zunanjo politiko na možnost lojalnega sodelovanja Nemčije. List pravi, da družji Hitlerjeve pristaje in komuniste skupna želja, da se v nemški notranji politiki izzevoje usodni koraki.

Stavka v Barceloni

Barcelona, 17. sept. AA. Stavka gradbenega delavstva in drugih delavcev je zavzela znaten obseg. Število stavkajočih je 30 tisoč. Civilni guverner Katalonije je v zvezi s to stavko izjavil, da se cenzura tiska in ustavne določbe, ki veljajo za evobodo zborovanja v Barceloni in v pokrajini, ne bodo ukinile. Tej izjavi pa je pristavil, da bo energično preprečil vsak poizkus, da bi se svoboda zlorabljala.

Vojaška imenovanja

Belgrad, 17. sept. m. Nj. Vel. kralj je na predlog ministrstva vojne in mornarice imenoval za upravnika Vojne akademije divizijskega generala g. Savo Tripkovića, sedanjega komandanta dravske divizije, za vršilca dolžnosti komandanta dravske divizije pa je imenoval generalstabin brigadni general Jovan Veselinović, ki je obenem odlikovan z redom jugoslovanske krone III. razreda; dosedaj je bil vršilec dolžnosti načelnika inženerskega tehničnega oddelka v ministrstvu vojne in mornarice. Za sanitetnega poročnika je imenovan dr. Vladimir Trampuš. Na svojo prošnjo je upokojen major g. Ivan Karner, dalje dr. Vrečko Fritz, Franc Marčič, vojni uradnik, artilerijski polkovnik O. Schulz, nižji vojni uradnik ekonomske stroke Martin Naglič. V službo v lekarno glavne vojne bolnice v Belgradu je postavljen Viljem Bergman.

Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra vojne in mornarice je nadalje postavljen za komandanta I. armadne oblasti armadni general Miloš Jovanović, za vršilca dolžnosti komandanta IV. armadne oblasti divizijski general Ljubomir Marić, za vršilca dolžnosti komandanta V. armadne oblasti divizijski general Josip Kostić.

Zveza Belgrad-Sandžak-Dubrovnik

Belgrad, 17. sept. AA. To dni je bila dograjena cesta Rudo—Plevlje. Cesta je bila izročena prometu in je del velike ceste, ki pelje iz Belgrada v Dubrovnik in ki gre preko šest starih starih pokrajin: Srbijo, Bosno, Sandžak, Crnogoro, Hercegovino in Dalmacijo preko Valjeva, Užice, Uvca, Plevlja in Nikšića. Obenem je ta cesta zveza med Srbijo in Crnogoro. Zveza med Plevljem in Savi-nim Poljem se ni dograjena. S traktom ceste od Ruda do Plevlja se je ves severozapadni del Sandžaka zvezel s Srbijo in Hercegovino, ki je doslej ni bilo in so morali prebivalci potovati preko Prijepolja in Goražda. Z novo zvezo bo pridobil ves okraj in mesto Plevlje, kjer se bo razmahnila trgovina in splošno gospodarsko stanje. Proga iz Plevlja do železniške postaje Rudo je dolga 54 km. Dosedanja cesta iz Ruda v Plevlje je peljala preko Prijepolja in Priboja in je bila dolga 85 km. Z novo cesto se je pot skrajšala za 30 km. Zato je nova cesta v gospodarskem kakor tudi v vojaškem in upravnem oziru velikega pomena. Cesto so pričeli graditi že pred svetovno vojno in so zgradili tedaj od Plevlja do Ruda okrog 15 km, od Ruda do Plevlja pa okrog 20 km. Tako je v sredini ostal nedograjen del ceste, vsled česar niso mogli uporabljati niti že dograjenih delov te ceste. Po vojni so izgovorili najprej že začeta dela, nato pa zgradili preostali del ceste v dolžini 19 km. Za vsa ta dela so potrošili 10½ milijonov Din.

Za naše junake

Belgrad, 17. sept. AA. Minister pravde dr. Srškić je odredil na osnovi zakona o priznanju zaslug za domovino: 1. da se rok za priznanje prošelj za prenos posmrtnih ostankov naših junakov s solunske fronte podaljša do konca 1930. leta, 2. da se prenos ostankov naših junakov z otoka Krfa in drugih otokov izvrši skupno s prenosom posmrtnih ostankov junakov s solunske fronte.

Zagrebska vremenska napoved: Malo oblačno, spremenljivo, zmerno toplo. Noč hladna.

Dunajska vremenska napoved: Temperatura bo najbrže narasla. Nagibnost k dežju bo posebno na vzhodu znatna. Postalo bo nekoliko toplejše in bo jasno.

Praško pismo

Praga, septembra 1930.

Rečija »Na Hlabinu« je komaj par let izhajala publikacija, ki obravnava vsa verska in kulturna vprašanja katolicizma na visoki znanstveni podlagi. Ustanovitelj in glavni urednik P. Silvester Bratko O.P. (pater Borita), mlad, navdušen dominikanec, se je po končanih bogoslovskih študijah izpopolnil v inozemstvu in bil po svoji vrnitvi imenovan za profesorja v Olomucu, kjer je tudi sedež revije. Ta mladi, svetega navdušenja in poštrevnosti poln dominikanec, je s pomočjo takratnega glevnega urednika kat. revije »Život« dr. Karlina zbral okoli sebe krog duhovniških in posebno še laičnih mislecev ter začel skoro brez denarnih sredstev za zupanje v Boga globoko versko reformacijo češke inteligence. Stevilno prijateljev je raslo in danes izdaja šteje nekaj okrog 2000 izvodov. Kdor pozna mladenčeske kat. inteligence, bo potrdil, da je omenjeno število jako veliko.

Te dni je bil sklican kongres čitateljev in so-mišljenikov revije. Vrh se je na »Strahova«, kjer je sedež belega opata premonstrator dr. Zavorala, na grobu prvega nadpastirja v Pragi sv. Vojteha. V navzočnosti svojih nadpastirjev je razpravljala češka kat. inteligence, da pregleda in oceni izvršeno delo in si postavi cilje za bodočnost.

V nedeljo po slavnosti sv. maši je kot prvi nastopil P. Soukup s referatom o »Poslanstvu sv. Terezije od Jezusa v čistem narodu«. Izvajal je: Poslanstvo svetnice iz Lisieux velja vsem ljudem današnjega časa. Poslanstvo prinaša sveto geniji, ki svojo dobo ne prehitujejo, ampak čitajo v njej globlje in odkrivajo, kar drugim ostaja skrito. Jedro poslanstva sv. Terezije je ljubezen. Vse je razbilo, ker se človek ne žuti več otroka božjega. Bog je vir družinske sile, brez Boga človek nima občutja. Sv. Terezija je videla, kje je treba zopet utrditi temelje: vrnila ljudi njihovemu Očetu, brez katerega tamno v temi. Razmerje Očeta do otroka je — ljubezen. Rodbina je cilj ljubezni — je ognjišče in mati človeške ljubezni. Prave ljubezni v Bogu je treba za obnovo ljudstva. — Globoko v sree je segel govor in žutiti je bilo, kako nekaj topliga in naravnega veje iz govornikovih besed.

Drugo predavanje g. Dittla je bilo o liturgiji. Bilo je predvsem praktičnega značaja in je imelo specijalen pomen za češke katoliške inteligence.

Daljšje predavanje je imel sam organizator kongresa P. Silvester Bratko (Borita) o »priljubljenosti v pravi krščanski misli in asketici«. Bogstvo njegovih misli je tako obsežno in globoko, da je nemogoče poročati le v nekoliko stavkih in si bom dovolil njegove zlate praktične misle in smernice ter tolačenje obdelati v posebnem poglavju.

Za njim je govoril autor knjig o Tereziji Neumannovi in »Preroditev iz Rima« M. U. dr. Hynek, nekdanji zdravnik velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Njegova razmišljanja so bila praktično dopolnilo prejšnjega. Ostro je nastopil proti krivim češkim učnikom poganske mistike in asketice, proti infirmitarnim spisom Weinstorffskim, ki pod krinko krščanstva varajo mnogo nezavednih ljudi, zlasti katoličnanov, ki so izgubili živno vez s Cerkvijo. Besede njegove so padale rezko, kot da s kladivom razbija malike.

Kongres je bil zaključen s predavanjem dr. P. Urbanova Jana O. F. M. o »laičnem apostolatu«. Tudi to predavanje ima specijalen pomen za češke razmere. S sijajnim pojmovanjem pravega sina sv. Frančiška je združil temo s kat. akcijo.

Kongres je pokazal, da ni res, da vsa češka inteligence živi v temi brezbarvnega napredništva in brežbrčnosti. Češki narod je za časa svojega obstoja preživel toliko duhovnih gibanj in to samoniklih, da je več kot verjetno, da se bo češki laični inteligenci posvečala reformacija naroda in vrnitev v naročje kat. Cerkve.

Matthews v Belgradu

London, 17. sept. AA. Kapetan Matthews, ki je startal z letališča Croydon v Avstralijo, je došel v nepretrganem poletu s 115 milj hitrosti na turo v Belgrad. Danes nadaljuje polet v Sтамбуl in Aleppo.

Radio v Angliji

London, 17. sept. AA. Angleška brezplačna družba javlja, da znaša število radio abonentov 3.363.000, ne vstevši 17.000, ki poslušajo radio brezplačno. Radio pa posluša 15 milijonov ljudi. Dve tretjini hiš v Angliji imajo radio. Jutri otvorijo v Londonu radio razstavo. V pozdravni brzojavki naglašajo ministrski predsednik, da pripada radiju v bodočnosti najvažnejša vloga pri zblizanju narodov. Nagli razvoj radija je velikega pomena za industrijo in kulturo in je velike važnosti, da se ga ljudje v največji meri poslužijo. Na radio razstavi bo približno 400 prostorov in radio aparatov v vrednosti več kot 5 milijonov funtov sterlingov.

Ford v Baden-Badnu

Baden-Baden, 17. sept. as. Ameriški avtomobilski kralj Henry Ford je danes prišel v Baden-Baden. Od tukaj bo nadaljeval pot v Oberammergau.

12 oseb utonilo

London, 17. sept. c. Na reki Guepore, ki teče med Brazilijo in Bolivijo, se je potopil neki parnik. 12 oseb je utonilo.

Smrtna nesreča lentalcev

London, 17. sept. as. Na zahodu Indije je strmoglavilo na tla angleško vojno letalo. Pilot in opazovalec sta se ubila.

Obsojen fašistovski odličnjak

Milan, 17. sept. as. Zaradi nemoralnega zločina in poverbe je bil obsojen Leopoldo Rinaldi, bivši politični tajnik in vodja fašistov v Mantovi na pet let prognanstva.

Javna dela v Italiji

Milan, 17. sept. as. Ker je sedaj radi končanih del pri spravljanju letine brezposelnost zelo narasla, je vlada odredila po vseh provincah javna dela, ki se bodo izvrševala po že znanem programu. Tako je dobilo 60.000 brezposelnih delavcev zasluzka pri gradbi cest.

Vlada centra in socialistov

Berlin, 17. sept. Ključ do položaja ima v rokah slejkoprej centrum. Še v ponedeljek je bila alter-nativa: ali pojde Brüning s Hitlerjem ali s socialistom Müllerjem. Položaj je po par dneh že toliko razčiščen, da prva možnost čisto gotovo odpade. Proti fašistični nevarnosti, ki ne ogroža le notranjega mira Nemčije, ampak svetovni mir, se dviga vsa demokratska Nemčija. Po zadnjih izjavah vodilnih Hitlerovcev, v katerih se v zunanji politiki zahteva takojšnja revizija mirovnih pogojev, odprava Youngovega načrta, revizija »pretesnih« nemških državnih meja — v notranji politiki pa finančno in vojno ministrstvo, da bi izvedli vojaško diktaturo — vse te stvari kažejo k iztreženju-nju pregorele nacionalistične vneime, ki bi mogla Nemčijo strmoglaviti v strašni kaos.

Zato bodo šla vsa porajanja v tem pravcu, da se stori koalicijska centruma in socialistov, kateri bi se pridružile še druge manjše sredinje

stranke. Edino tak parlament bo zmogel življenja in bo vrlval potrebno zaupanje zunanjega sveta. Luczemstvo je namreč radi nedeljskih volitev močno v skrbeh. Posebno vneimrjenost kaže Francija, ki se boji, da bi nedeljske volitve vrgle Nemčijo na avanturistična pota.

Zelo važno vlogo v nemški notranji politiki igra državni predsednik Hindenburg. Zdi se, da previdni marsal ni naklonjen Hitlerovcem in njihovim eksperimentom. Ne bi jih rad videl v vladi, zato bo tudi od njegove strani gori omenjena kombinacija uživala podporo. Ako bi pa ne bila mogla nobena parlamentarna vlada, potem, bi ne preostalo drugega, kot znova razpustiti državni zbor in iti na nove volitve, ali pa poseči po diktaturi. A eno kot drugo bi bilo skrajno nevarno. Nove volitve bi v sedanjem trenutku samo še bolj ojačile ekstremiste, to je narodne socialiste in komuniste, na diktaturo pa Nemčija sprlo sedanjega mednarodnega položaja ne more misliti.

Sodelovanje francoskega in nemškega kapitala?

Pariz, 17. sept. as. K govoru nemškega zun. ministra Curtiusa v ženevi objavlja tukašnji »Echo de Paris«, da je govorniku uspelo, da je razprši sredi, ki so nastale v Franciji in drugod zaradi izida nemških volitev. Po teh volitvah je prišlo kot nujna reukcija do odjega gospodarskega sodelovanja med Francijo in Nemčijo, ki se je pokazalo zlasti na finančnem in valutnem polju. Solidarnost je pokazala lepe uspehe. Tako Nemška državna banka, kakor tudi Bank of England in Banque de France, so na valutnem trgu energično intervenirale v zaščito marke, kateri je pretli padec. Nemške volitve so rodile solidarnost med bor-

zami kot protiakcijo proti strankam socialne revolucije. Beg kapitala se je po nemških volitvah povečal. Na pariški borzi se je opazilo, da so se povečali nakupi francoskih efektov po Nemcih. V govoru nemškega zun. ministra je našli tudi namigavanje o nemško-francoskem sodelovanju na gospodarskem polju. Sklicana bo konferenca, na kateri bodo sodelovali Tardieu, Renaud in Martin. Treba bo regulirati dosedanje nesotazmerje na kapitalnem trgu, ko vlada na eni strani obilica denarja, na drugi strani pa veliko pomanjkanje kapitala. Ta konferenca bo dala smernice za nemško politiko nakupa in prodaje zlata.

Močna roka v Indiji

Delhi, 17. sept. AA. Občinski odbor, okrajni kongres in urad za zbiranje prostovoljcev za propagando civilne neposlušnosti so bili proglašeni za protipostavne in razpuščeni. Vsi nastavljeni uradi za zbiranje prostovoljcev, 150 po številu, so bili aretirani.

Indo-afganski vstahi premagani

London, 17. sept. AA. V severozapadnih delih Indije se je položaj zelo izboljšal. Nevarnost zbiranja sovražnih plemen je odstranjena in indijska vlada je poslala obsejnu komisarju Pearsu brzojavko, v kateri se zahvaljuje za usluge, ki jih je izkazal domovini v obrambi in akciji proti sovražnim rodovom. Brzojavka izreka nadalje priznanje redni vojski, kraljevi letalstvu in članom političnega urada v Kuramu, ki so vsi pripomogli k zmagi nad upornimi rodovi. Brzojavka omenja posebno polovalno priznanje prebivalstvu vasi Levi, ki je sodelovalo s kraljevim bojnim silami pri zadnjih operacijah proti sovražniku. Vsem prebivalcem, ki so se udeležili bojev, je bil odpuščen del davkov.

Turčija in Perzija zopet prijatelji

Teheran, 17. sept. AA. Novoimenovani turški poslanik je izročil perzijskemu šahu svoje poverilnice. Pri tej priliki so bili govori o prišernih stikih, ki naj obstojajo med Turčijo in Perzijo. Oboroženi oddelki obeh držav bodo sodelovali pri operacijah na meji proti kurdskim vstajem. Visok perzijski oficir bo pridružen generalnemu štabu turške ekspedicijske.

Priznanje novih vlad v južni Ameriki

Washington, 17. sept. AA. Državni podtajnik Stimson je naročil diplomatskim predstavnikom Zjedinjenih držav severne Amerike v republikah Peru, Boliviji in Argentini, da vpotavijo z omenjenimi državami normalne diplomatske odnose. Tudi večina drugih velešil je priznala nove vlade.

Mednarodni kongres za zračno pravo

Budimpešta, 17. sept. AA. 29. t. m. se bo v Budimpešti otvoril deveti mednarodni kongres za zračno pravo. Trajal bo do 3. oktobra. Kongresa so bodo udeležili zastopniki mnogih držav. Predsednik parlamenta bo priredil kongresistom na čast čajanko, ki bo 29. t. m. v prostorih parlamenta, 1. oktobra bo banket, ki ga priredi občina. Predsedniško mesto bo poverjeno madžarskemu ministru za zunanje zadeve Valku. Pokroviteljstvo nad kongresom je prevzel regent Horty. 2. oktobra bo kongresisti sprejeti od vlade. Kongresisti si bodo ogledali tudi letališče v Mathiasfeldu.

Nacionalna kitajska vlada zmaguje

London, 17. sept. as. Nankinska nacionalna vlada poroča, da so njene čete uspešno nastopile proti četam generala Feng-Ju-Siang. Nacionalna armada je pričela korakati proti Kaifengu, glavnemu mestu dežele Honang.

V Afganistanu se dela red

London, 17. sept. as. Oče afganistanskega upornika Bakha-U-Sakhaon, ki je, kakor znano, vrgel s prestola Amantulaha, je bil v Afganistanu aretiran in bo postavljen v Kabul pred vojno sodišče.

Italija vodi madžarsko politiko

Budimpešta, 17. sept. AA. Italijanski opolnomočeni minister Guariglia je te dni bival v grofa Bethlena.

Angleški ministrski svet

London, 17. sept. AA. Davi je imel ministrski svet daljšo sejo. Predsedoval ji je ministrski predsednik Macdonald. Razen zunanjega ministra Hendersona, ki se mudi trenutno v Ženevi, so bili prisotni vsi ministri. Kakor poročajo, je ministrski svet razpravljal v prvi vrsti o vprašanju brezposelnosti in o drugih resornih vprašanjih.

Angleški glas o tržaskih dogodkih

London, 17. sept. Znana revija »Standard« referira piše o dogodkih v Italiji iz perisa svojega rimskega diplomatskega dopisnika sledeče: Tržasko streljanje se zelo čuti med Ilirvati in Slovenci. Jugoslovanske oblasti se trudijo, da preprečijo vsako protitalijansko demonstracijo. Kakor izvem iz zaupnega vira neke osebnosti, ki stoji v zvezi z mednarodno politiko, bo Italija gledala, da na diplomatski način izkoristi obstoječo situacijo na škodo Jugoslavije. Fašistični tisk je dobil nalogo od vlade v Rimu, da vodi kampanjo proti Jugoslaviji. Jugoslovanski emigranti so poslali apel Evropi, izjavljajoč, da je jugoslovanska manjšina izpostavljena brutalnemu postopanju fašistovskih oblasti v Italiji. Neka neutralna osebnost, ki je bila prisotna v Trstu za časa sodbe, nas je obvestila, da je normalna živahnost, ki je vladala v Trstu pred nekaj leti, popolnoma zastala. V pristojstvu je zelo malo trgovskih ladij, pač pa je polno italijanskega vojnega brodograja, med katerimi se nahaja ena križarka, ena izvidniška flotilja, 8 rušilec in dva hidroavijona.

Čehoslovaški bojkot Italiji

Praga, 17. sept. as. Dr. Beneš blizu stoletja »Česke Slove« poroča danes, da se je sestavil odbor, ki bo organiziral bojkot proti Italiji kot odgovor na tržasko obsodbo. Bilo je več razgovorov političnih, narodnih in gospodarskih funkcionarjev, v katerih se je sklenilo proglasiti na čisto nepolitični podlagi organiziran bojkot, pred vsem italijanskega blaga. Poročalo se bo prebivalstvo, naj opusti potovanja v Italijo in naj ne kupuje italijanskega sadja in industrijskih izdelkov. Poudarja se še, da bi tak bojkot razen tega prinesel domači produkciji gospodarsko korist, ker je uvoz iz Italije velik.

Zagreb, 17. sept. z. Današnji »Piccolo« komentira vesti iz Čehoslovaške o nameravanem bojkotu, katerega vodi poseben komite. »Piccolo« poroča, da je imel ta komite več sestankov s politiki in predstavniki trgovine in industrije, na katerih se je sklenilo, da se objavi bojkot italijanskemu blagu, zlasti industrijskim izdelkom in sadju, in striktno izvede. Komite zahteva, naj Čehoslovaki ne potujejo v Italijo in naj ne nabavljajo italijanskega blaga. »Piccolo« se radi tega hujaje in priporoča čehoslovaškemu tisku umerjenost.

Protest slovenskih žena

Solun, 17. sept. p. L'Indipendente solunski informativni list, poroča z dne 15. sept. vest iz Pariza, da so slovenske žene posle skupen protest celenu civiliziranemu svetu, v katerem protestirajo proti obsodbi in političnem procesu v Trstu, kakor tudi proti postopanju Italije z jugoslovansko narodno manjšino. V manifestu se pravi med ostalim, da je italijansko zadržanje napram Slovanom v nasprotju z elementarnim principom človečnosti in pravice.

Avangardisti na Reki

Reka, 17. sept. u. Danes jutraj je prisel v Reko italijanski parobrod »Cesare Battisti« z 800 avangardisti, oficirji in italijanskimi novinarji, ki se nahajajo na tretjem izletu avangardistov. Ljudstvo jih je pričakovalo z vzklikanjem. Avangardisti so položili vence na grob padlih vojakov v svetovni vojni. Popoldne so napravili izlet v Lovrano in Opatijo, ob 10 zvečer so odšli.

Kralj Zogu hudo bolan

Dubrovnik, 17. sept. p. Potniki, ki prihajajo iz Albanije, poročajo, da postaja bolezen kralja Zogua, ki bolega na jetiki, vedno hujša. Albanci so radi tega zelo vznemirjeni in vidijo, da je Italija radi tega pospešila svoje meje opreznosti, ker prihaja v zadnjem času v Albanijo veliko število italijanskih oficirjev in podoficirjev, ki so zavzeli ne samo vsa mesta v vojski, temveč tudi v državni upravi z razlogom, da Albanci nimajo kvalificiranih moči. V poslednjih treh mesecih je prišlo v Albanijo preko 1000 italijanskih oficirjev in podoficirjev.

Angleška industrija se bo zboljšala?

London, 17. sept. AA. Predsednik imperijalne kemične industrijske zveze Melchett je po povratku iz Amerike izjavil, da se bo gospodarski položaj v kratkem izboljšal. Gospodarski krogi smatrajo, da je najhujša trgovinska depresija minula in da bodo opazila, ki so zaradi sedanje gospodarske krize padle, v kratkem zopet poskočile. Melchett je končno dejal, da vlada pri najbolji informiranih in važnih industrijskih v Kanadi hladnokrvnost in dobro utemeljen optimizem.

Darilo princa Tomislava

Belgrad, 17. sept. m. Nj. Vel. kralj je blagovolil odrediti, da se izplača iz njegove blaginje znesek 2000 Din humanitarnim društvom kraljevine Jugoslavije kot prilog Nj. Vis. princa Tomislava, ki je pokrovitelj omenjenih društev. S tem činom je Nj. Vis. princ Tomislav postal prvi dobrotnik zvezo humanitarnih društev.

Ravnatelj mednarodne banke v Belgradu

Belgrad, 17. sept. AA. Generalni ravnatelj banke za mednarodna plačila P. Quesnay je imel večeraj konferenco s predsedništvom Narodne banke. Konferenca je trajala od 15 do 19. Na njej so govorili o sodelovanju naše emisijske ustanove z banko za mednarodna plačila, kakor tudi o ostalih vprašanjih, ki so na programu dela banke in v interesu naše države. Zvečer je bil Quesnay gost na prijateljski večerji pri generalnem guvernerju Narodne banke g. Bajloniju. Ob tej priliki je gostitelj seznanil g. Quesnaya z ministroma g. dr. Stankom Svriljugo in Boskom Jelticem. Danes je posetil g. Quesnay finančnega ministra dr. Svriljugo, ministra dvor. Jeltića in zastopnika ministra zunanjih zadev g. Kosto Kumanudija.

Dr. Pitamic se vrnil

Belgrad, 17. sept. m. Večeraj je odpoval proti Washingtonu opolnomočeni minister in jugoslovanski poslanik dr. Pitamic.

Nova jugoslovanska ladja

Belgrad, 17. sept. m. Dubrovaška paroplovna družba je kupila prekooceanski pralik »Dauge«, ki je bil zgrajen leta 1910. in ima 7200 ton nosilnosti in stane 16.250 funtov sterlingov. Družba bo prevzela ladjo v detrtek. Najprej bo potovala v Južno Ameriko, na povratku pa bo krišćena.

Komisija za trg, zakon

Belgrad, 17. sept. m. V torek se je začela v prosvolnem ministru komisija za izdelavo trg. zakona. V komisiji so gg. vseučiliški prof. dr. Škerlj iz Ljubljane, prof. prava na subotički pravni fakulteti dr. Čeda Marković in dr. Štefa-uović, odvetai v Zagrebu.

Vpisovanje v abitarisni tečaj

Belgrad, 17. sept. m. Vpisovanje dijakov v abitarisni tečaj belgrajsko trgovske zbornice se bo vršilo v dneh 25., 26. in 27. dopoldne v državni trgovski akademiji. V ta tečaj se morejo vpisati samo oni, ki so napravili višji tečajni izpit na gimnaziji ali realki. Vpisati se morejo moški in ženske. Za vpis je potrebno maturitetno izpisevalno in vplačilo 1000 Din Solnine, v začetku marca pa še nadaljnji 500 Din. Predavanja se prične s prvim oktobrom.

Hmelj

Praga, 17. sept. as. Nakup prvovrstnega hmelja je bil tudi danes zelo živahen. Posebno mnogo blaga se je prodalo inozemskim pivovararnjem in trgovcem. Cene znašajo za hmelj iz Zalca od 350 do 550 Kč.

Sodba strahovalcev

(Glej poročilo na 3. strani.)

Državni tožilec dr. Dellacher je v svojem obširnem in osrč stiliziranem govoru znova temeljito prerečeval krivdo vsakega posameznika. Predlagal je za njih velikopotezna in drzna zločinska dejanja najstrožjo kazen.

Zagovor dr. Adlešića

se je odlikoval po svoji bogati idejnosti in socialno-psihološki globini. Naj navedem samo nekaj glavnih misli iz njegovega obširnega obrambnega govora.

»Stojimo v težki dobi socialne krize, v težki dobi brezposelnosti in pomanjkanja zasluzka. Ni prav da gledamo na te fante s takimi očmi in v takih barvah, v kakršnih jih opisuje obtožnica. V mnogih momentih sem našel v njih gotove znake mladostne romantike, ki v znatni meri opravičuje njih moralno šibkost. Ne težka obsodba — sočutje je bolj pravilen izraz za njihovo mladostno lahkomiselnost. Priznanje obtožencev je za mene garancija, da še niso tako propali. Ta proces ima svoj izvor predvsem v današnji socialni bedi. Prišel je nato na zagovor svojega varovanca — prvega obtoženca Antona Zrneca. Nanizal je v njegovo razbremenitev več tehničnih in učinkovitih razlogov. Tako je predvsem naglašal, da si je Zrnek Anton skušal najprej s poštenim delom služiti kruh. »Sodimo ga kot človeka in ne kot zločinca. Ali je res tako težak zločin v človeških družbi, če človek, ki dela in zasluzka ne najde, seže po tujem kruhu. Nimamo opraviti danes s kakimi propalimi zločinci, marveč z moralno šibkejšimi fanti.«

Sledil so govori dr. Ahačiča, ki je zagovarjal Bahčiča in Hlebsa, dr. Svirgija, ki je zagovarjal Šušteršiča Franca in Šušteršiča Jerneja, dr. Andrejčiča, ki je zagovarjal Viktorja Jerriho, dr. Lenarčiča, ki je zagovarjal Maksa Anžiča in Bizjaka ter dr. Stareta, ki je zagovarjal Zrneca Franca.

Razprava je bila nato zaključena in se je sodni senat umaknil na posvetovanje, ki je trajalo debelo uro.

Medtem so razni senzacija željni redovodneži, ki so proti večeru do zadnjega kotička napolnili porotno dvorano, glasno in na različne načine kritizirali govore zagovornikov in obnašanje obtožencev ter s rabeljskim smehom in dovpljivimi opaskami dajali duška svojemu škodoželjnu veselju in nesirpnemu pričakanju obsodbe ...

Sodba.

Ob mrtvaški tišini je predsednik senata ob četrti na 10 ponoči razglasil sodbo na temelju katere so vsi obtoženci spoznani krivimi in se obsodijo:

Anton Zrnek na 14 let težke ječe, Ivan Bahčič na 10 let težke ječe, Franc Šušteršič na 7 let težke ječe in ostali radi deležnosti tistave: Viktor Jerriha na 6 mesecev težke ječe, Albin Hlebs na 42 dni strogega zapore in 300 Din denarne kazni, Franc Zrnek na 300 Din kazni ali 6 dni zapore, katero kazen pa je Zrnek Franc s preiskovalnim zaporom še preстал, dalje Bizjak Emil na 20 dni zapore in 60 Din denarne kazni, Martin Gostinčar na 3 mesece strogega zapore in 600 Din denarne kazni in na izgubo častnih državljanških pravic za dobo 1 leta ter slednjič Jernej Šušteršič na 10 dni strogega zapore. Vsi se poleg tega obsodijo tudi na izdubo častnih pravic in v plačilo odškodnine zasebnim udeležencem. V kazen se jim šteje dosedanj preiskovalni zapor.

Glavni organizator in duševni vodja te družbe, Zrnek Anton, je kazen sprejel z nezahotom, ki pa je bil vse prej kot pristen in iskren; za njegovo bedno krinko se je skrivala brezumnost, spacena bolest ...

† Učiteljci Rezi Jalenovi

Rojena je bila na Rodinah 4. septembra 1888 kot deveti otrok mežnarja Matije. Kako se je šolala po samostanah, bi največ vedel povedati že davno pokojni g. Tomaž Potočnik, breznški župnik. On je bil tisti, ki je ukazoval skoraj vsem breznškim družinam, kdo naj gre v šole. Na vprašanje, kdo bo plačal, je samo zamahnil z roko. On je bil tisti, ki je pokojni Tereziji Jalen oskrbel prvo službo na Koroski Beli, kjer je učila šestnajst let, dokler ni bila po službeni potrebi — takrat so bile še stranke — prestavljena v Gorje. Gorjanci so jo radi sprejeli, bili pa so — ne Gorjanci, ki so ji hoteli v Gorjah s trnjem postlati. Kot učiteljico so jo vsi nadzorniki pohvalili, nekateri, čeprav ne povsem njenih misli, so ji naravnost k uspehom v šoli čestitali.

Bila je med prvimi, ki se je z vso dušo zavzela za gospodinske šole, ker je vedela, da gospodinja tri ogle podpira.

Za prosveto — med svojimi je bila vsa doma. Kumovala je praporu bivšega Orla na Koroski Beli z geslom: Za vero dedov in svobodo vnukov.

Vse, ki jih je vzgajala, je pristrano ljubila, čeprav je morala biti včasih gorenskega rezka. Kako je bila šola zvezana z domačo družino, o tem pa nikar ne govorimo! Če zajokajo odrasli, posveti gorenski možje, je dovolj hudo. V družbi jo je bil samo glasen, odkrit smeh, kot je bila odkrita sama, kar ji pa ni vedno prav hodilo.

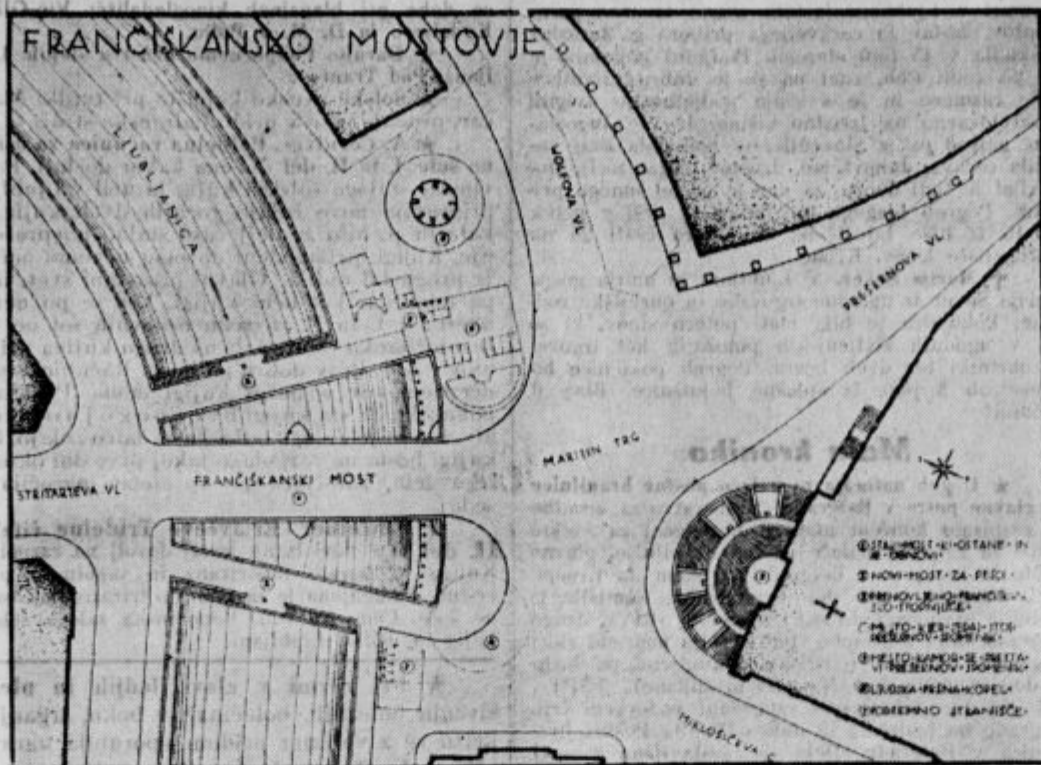
Manjkalo jo bo v šoli malim, pogrešale jo bodo dekleta, domača družina pa — saj je Janez, njen brat, vsej slovenski javnosti napisal, da Bog je ve, kaj dela...

Pristrano si posila Malo Cvetko sv. Tereziko, naj ti še izprosi življenje, ne zase — za druge, pa taka je bila božja volja. Vsi se ji uklanjamo!

Od mladih let si bila vedno v Marijini družbi. In zvestim Marijinim otrokom nagrobnica je: Otrok Marijin, blagor Ti, nad zvezdami se zdaj raduješ!

Novo frančiškansko mostovje

Popolna preureditev Marijinega trga v Ljubljani

Ljubljana, 17. septembra.

Ze ponovno smo pisali o regulaciji Ljubljane, za katero se bodo dela pričela še letos, in tudi o novem frančiškanskem mostovju. Po dolgem čakanju in trudu smo se končno le približali uresničitvi te stare želje Ljubljancov. Banska uprava je dne 20. avgusta po naročilu ministrstva za zgradbe razpisala prva dela za regulacijo Ljubljane, in sicer v znesku okoli 6 milijonov dinarjev. Ta dela bodo izlicitirana dne 10. oktobra na bankski upravi.

Med deli, ki se bodo takoj uredila, je tudi zgraditev mostovja čez Ljubljano pri frančiškanih. V zvezi z zgraditvijo mostovja je bil izdelan po zamisleku arh. Plečnika tudi načrt o končni regulaciji Marijinega trga.

Sedanji frančiškanski most bo ostal, samo temelje mu bodo morali zaradi regulacije Ljubljane znatno ojačiti. Ta most bo v bodoče namenjen le voznemu prometu. Na vsaki strani starega mostu pa bodo zgradili še po en most za pešce. Nad sedanjimi terasami opornih zidov ob reki bodo zgradili široke hodnike za pešce in sicer v obliki arkad. Od Dvornega trga do Marijinega trga in dalje po Sv. Petra nasipu bo vodila lepa, solčna pešpot za sprehajalce.

Marijin trg bo sčasoma dobil povsem drugo sliko. Na mestu doseganega poslopja tiskarne Slovenije bo zgrajena velika palača tvrde Mayer. Vhod v Wolfovo ulico bo razširjen. Odstranjena bo sedanja Smalčeva hiša, ki tako kazi ves trg, in tudi hiša z »Belim volkom«. Tudi vhod v Prešernovo ulico bo razširjen. Pred frančiškansko cerkvijo bo urejeno monumentalno stopnišče. Prešernov spomenik bo odstranjen s sedanjega mesta in prenešen na nasprotno stran, pred bodočo palačo tvrde Mayer. Miklošičeva cesta se bo mogla potem nemoteno nadaljevati v novem spodnjem mostu.

Pod nasipom bo na dolnji strani mostov urejeno žensko podzemeljsko stopnišče, na gornji strani, približno tam, kjer je že sedaj, pa možko podzemeljsko stopnišče. Tam v bližini bo tudi prvo kopališče za moške.

Prvo delo tega velikega načrta bo seveda zgraditev frančiškanskega mostovja, vse ostalo pa je še muzika bodočnosti, vendar je gotovo, da bo ves načrt nekoč tudi izvršen. Mostovje samo bo veljalo 1.500.000 Din in se bo pričelo graditi takoj, ko ministrstvo za zgradbe odobri uspeh licitacije.

Slika nam kaže situacijski načrt mostovja in pa bodoči zregulirani Marijin trg.

Strahovalci pred sodbo

Izpred ljubljanskega senata

Večerna razprava

Ljubljana, 17. septembra.

Snočnja razprava je trajala do devetih. Po obravnavi razbojniškega napada v hišo posestnice Marije Lenarčičeve v Vnanjih goricah je predsednik senata začel obravnavati vlom v Kranjsko puškarjo, kjer so obtoženci Zrnce, Bahčič in Sušteršič ukradli puškarju Viktorju Omersi 4 lovske puške, vredne 11.350 Din. To tatvino izjemoma vsi trije priznavajo.

Obtoženci so postajali vidno utrujeni in čedalje bolj redkovedni.

Sledilo je obravnavanje več manjših tatvin na deželi. Omenjena trojica je v noči na 31. avgust vlomila pri trgovcu Ivanu Bergantu v Stari Loki in mu pobrala za 1105 Din vsakovrstne robe. Obtoženci tudi to tatvino soglasno priznavajo. Drugo tatvino v Domžalah, kjer sta bili Francu Janušu ukradeni dve partiji igralnih kart in stara stampljka v vrednosti 120 Din, je izvršil Sušteršič, ki pa tega noče priznati. Sušteršič je v družbi z Jerihom v noči na 4. september v Gradiških Lazih ukradel Mariji Kobalovi 240 Din, kateri znesek sta si fanta po bratovski razdelila.

Bahčič in Zrnce pa sta v noči na 8. september vlomila pri Josku Vebnu na Trati in ga oškodovala s tatvino razne robe za 1426 Din. Tudi to tatvino priznavata.

Pri opisu vlomov v prostore Mizarske zadruge v Vizmarjih v noči na 25. september, kjer sta pobrala nekaj malenkosti in odnesla pisalni stroj, je Zrnce poskrbel, da se je porotna dvorana za hip prebudila iz morečnega resnobe in tišine in se veselo razgibala. Zrnce je namreč hotel dokazati, da je pisalni stroj njegov, drug Bahčič takorekč pomotoma vzel misleč, da je pokriti stroj — ročna blagajna.

»Če bi jaz to vedel, bi stroja sploh ne odnesla, ker stroja ne rabim!«

»Ročno kase pa, kaj?« je neki šumorista s pridruženim glasom znil vmes...

Največji in naidržnejši vlom

Na vrstni red je prišla nato obravnavanje največjega in naidržnejšega vlomov, ki so ga v noči na 26. septembra izvršili Zrnce, Bahčič in Sušteršič. Vlomili so v gostilno in trgovino Ivane Kušarjeve na Viču in ji odnesli za 54.687,15 Din raznovrstnega blaga.

Zal nam je, da nam ni mogoče navesti vseh podrobnosti razprave, ker so obtoženci govorili tako tiho in nerazločno, da je bilo tako časniki kakor tudi številni publiki komaj mogoče ujeti iz kopice besedi par bistvenih podrobnosti.

Kot prva priča k navedeni senzacionalni in velikopotezni tatvini na Viču je bil zaslišan Vinko Kušar, sin okradene trgovke in gostilničarke Ivane Kušarjeve. Na vprašanje zagovornika dr. Svigljega, kako so mogli ugotoviti, če niso delali nobene inventure, da jim je bilo ukradenega blaga toliko, manufakturnega blaga, priča izpove, da so škodo ocenili člani Trgovskega gremija in da je raje preizkusil kakor pa pretrana. Na te besede je nastala živahna polemika med predsednikom senata in pričo na eni strani, ter med zagovornikom in obtoženci na drugi strani.

Druge priča Ivana Kušar se je omejevala na ponovitve svoje prvotne izpovedi pred preiskovalnim sodnikom.

Zagovornik: »Ali nimate psov pri hiši,«

ZVEČER

dve ARTIN-dražaji —

ZJUTRAJ

pravilno lahko izpraznijo! Dobiva se v vseh lekarnah. Vsebina skatije, ki stane 8 Din, zadostuje za 4—6 krat.

»Gospod predsednik! To je absolutno nemoogoče, da bi dva človeka mogla odnesti 200 metrov blaga!«

»Sta ga pa že skrila v kakšno šupo! Sicer pa toliko metrov blaga ni bilo.« Bahčič nato pripomni, da sta ukradeno blago skrila na nekem kozolu v bližini Goričanov. Zrnce: »Bahčič laže. Zdal to pove, ko ste ga opozorili!«

Predsednik: »No, lažeta itak oba!«

Zrnce: »Lagati je treba, da se dokaže!« (Splošna veselost.)

Okradena Ivana Mrak ni bila zavarovana in je zato s to tatvino težko prizadeta.

Sledi tatvina za tatvino, grehi se nizajo kakor členi na verigi, razprava se vleče.

Najdržnejše zločinstvo sta zagrešila Zrnce in Bahčič v noči na 19. december, ko sta maskirana

s samokresom oborožena vdrla v hišo Mihaela Gorenjaka v Radozlu pri Hočah

ter slednjemu zagrozila, da postrelita njega in njegove krave in svinje ter mu vse požgata, če jima zlepa ne izroči denarja. Zrnce zahika, da bi izvršil ta napad, Bahčič pa tudi tega skesano prizna.

Poklicano pričo Mihaela Gorenjaka Zrnce v sveti ogorčenosti in z velikim patosom opozori: »Očka, morate misliti, da boste prisegli! Kako morete trditi, da sem bil jaz tisti?«

Priča izpove, da je pred sodiščem v Ptuj, kjer sta mu bila obtožena predstavljena s krinkami na obrazu, imel takoj vtis, da sta stopila roparja one noči predenj.

Druga v tej zadevi zaslišana priča Stern Jožeta, majhna stara ženica, s teatralno-tragičnim glasom v izrazitem stajerskem narečju pripoveduje, kako sta roparja izvršila napad.

Izmed obtožencev je najmanj s težo krivde obremenjen Zrncev brat Franc Zrnce, katerega obtožnica očita, da je vede prikrival od roparske tolpe ukradeno blago in nekaj ukradenih predmetov od svojega brata tudi kupil. Obtoženec se verodostojno zagovarja, da ni vedel za tatinski izvor v njegovem stanovanju shranjenega blaga, kar tudi njegov brat — glavni obtoženec na tej razpravi — odkrito in prizanesljivo potrjuje, čeprav goji do brata že več let prikrito mržnjo radi neke dediščine.

Zrnce Franc nato pripoveduje, kako mu je sčasoma vendarle postajalo sumljivo, odkod izvira čedalje večja množina k njemu donešenega blaga in je zato bratu ukazal, naj gre od njega. Brat je nato res odšel s svojimi pajdami neznanokam in pustil od vsega blaga pri njem le stroj in daljnogled. Ko so pozneje orožniki napravili na stanovanju preiskavo, jim je takoj pokazal stroj in jim izročil tudi zastavni listek od daljnogleda, katerega bi — to še posebej navaja v svojo razbremenitev — orožniki sicer sploh ne mogli najti.

Peti obtoženec na sodni klopi z energičnimi gestami in ogorčenim glasom zanika, da bi sprejemal od soobtožencev ukradene znamenje in koleske ter jih prodajal dalje. Pravi, da se mu ni bilo treba pečati s tako umazanimi in škakalnimi kupčijami, ker da je itak imel v tihih dneh dobro službo s 4000 Din mesečnih dohodkov.

Obtoženi Sušteršič pa ga je z izrazom neizmernega zaničevanja in obrazu obrniti se k njemu zavrnil:

»Lažeš! Takrat si bil sploh brez službe!«

Razprava je bila prekinjena ob 1 in se je nadaljevala ob 3 popoldne.

POPOLDANSKA RAZPRAVA

Zaključeno dokazovanje

Popoldanska razprava: Vse isto, kot dosejaj: živ dolgčas! Suho obravnavanje nadaljnjih slučajev, ki so se do štirih zaključili. Potem so se prebrali podatki o rojstvu ter življenju posameznih obtožencev. Nato stavijo zagovorniki nekaj novih dokaznih predlogov, večinoma formalnega značaja. Največ opravlja da zagovornikom Zrnce, ki je izmed vseh obtožencev najbolj iznajdljiv v zagovorih, pa tudi sicer je to izmed vseh obtožencev najbolj živahen in prebrisan dečko.

Sodišče je po krajšem posvetovanju vse predlagane dokaze kot nepotrebne zavrnilo: dejanski stan se smatra za popolnoma dokazan in pojasnjen. Radi tega zaključil predsednik Mladič dokazovanje, nakar začne ob petih popoldne svoj govor državni pravdnik dr. Felcher, ki brani stališče obtožnice.

Razprava še traja.

Zaga zgorela

Marija Gradec pri Laškem, 16. sept.

Dne 16. septembra je ob 3 zjutraj pričela goreti zaga veleposestnika g. Ivana Pusta. Pogorela je do tal, zraven pa tudi nekaj zaloge lesa in desk. Pri gašenju so se prvi pojavili uslužbenci gasilnice g. dr. Ivana Jacobija, nakar je takoj prišla požarna bramba iz Laškega in pričela s svojo motorno brizgalno ter kmalu požar lokalizirala.

Vsem tem se je zahvaliti, da ni pogorel umetni mlin, na katerega je že svigal plamen. Ogenj je moral podkati zlobna roka, ker je pričelo goreti na dveh straneh. Posestnika pa se slučajno ni bilo doma, ker spravlja in preša grozdje v Šibeniku.

Na mejo v Gor. Cmurek!

Krajevni odbor Narodne odbrane v Gor. Cmureku priredi v nedeljo 21. septembra v gradu Gor. Cmurek prvi obmejni narodni tabor, ki bo manifestirajo za našo domovino. Tabora se bo udeležila tudi naša manjšina, ki pozdravlja Nj. Vel. našega kralja. Prihitište od vseh krajev, da pokažete našemu obmejnemu kmetu, da bo jugoslovanska ideja povzdignila kulturni in gospodarski napredek naše države.

Prvi narodni obmejni tabor bo ena največjih prireditelj ob naši severni meji. Zbrali se bodo naši obmejni kmetje z župani na čelu, da manifestirajo za našo domovino. Tabora se bo udeležila tudi naša manjšina, ki pozdravlja Nj. Vel. našega kralja. Prihitište od vseh krajev, da pokažete našemu obmejnemu kmetu, da bo jugoslovanska ideja povzdignila kulturni in gospodarski napredek naše države.

Došla je nova pošiljka

razne kuhinjske posode v razni prvovrstni kvaliteti do največjih velikosti in po najnižjih cenah. Oglejte si bogato zalogo pri trditki z železino

STANKO FLORJANČIČ
Ljubljana Sv. Petra cesta 35

Starim osebam

najbolj zagrenjujejo stare dneve
REVMATICNE BOLEČINE

Masirajte vsaj enkrat na teden
svoje utrujene žile

s preparatom

Po masaži občutite takoj
VESELJE DO ŽIVLJENJA
IN SVEŽOST

„ALGA“ 1 steklenica Din 16—

za masažo

Kaj pravite?

Tale razgovor, ki sem ga imel te dni na sprehodu v živalskem parku z zelo izobraženim mladim moškom, vam sporočam, če vas bo zanimal:

On: »Joj, kako je priprosto ljudstvo neumno. Se sedaj pravi »krona«, mesto »25 par«. Le kako morejo biti ljudje tako zabliti?«

Jaz: »Meni se ljudstvo ne zdi ravno neumno, zaradi teh »25 par« se vendar ne boš razburjal. To ni znak neumnosti. Pametni ljudje in tepe se dobe tako med inteligenco, kot med drugim ljudstvom.«

On: E, kaj boš govoril. Le poglej, kako neumno ljudstvo polni cerkve in hodi na božja polja!

Jaz: »O, tem, da je to znak neumnosti, s teboj ne bom debatiral. Me ne boš prepričal!«

On: »Pa se tudi ne bi izplačilo skrbeti, zdaj ne, ko se mi mudi in ne ulegem se pripraviti s teboj!«

Jaz: »Kam pa hiliš?«

On: »Grem na spiritalistično sejo. Izvršnega medija imam — duhove zna klicati, katere ti hoče. Adijo!«

Začuden sem gledal za tem modernim izobražencem, ki tako prezira neumno preprosto ljudstvo in ki se mu je tako zelo mudilo na spiritalistično sejo.

Strašen zločin v Belgradu

V soboto je bil odkrit v Belgradu zločin, ki je razburil prebivalstvo vse naše prestolice, tako da se v soboto in nedeljo ni drugega govorilo po kavarnah in hotelih kakor o tem zločinu.

5. septembra je namreč nenadoma skrivnostno izginila sestra znanega belgrajskega odvetnika g. Milenkovića, gdca Dana Milenkovića. Kakor običajno je šla tudi ta dan na sprehod proti Topčiderju, kjer se nahaja lepo urejen park. Ker se Milenkovića zvečer ni vrnila, je začelo brata kakor tudi vsa družino skrbeti, ker so vedeli, da je Dana prihajala točno domov. Odvetnik g. Milenković je o tem obvestil takoj policijo, ki je razposlala še isto noč številno stražo, ki naj bi našla Milenkovićevo. Straža je prebrskala ves Belgrad, toda o Dani ni bilo ne duha ne sluha in je ni dobila niti naslednje dneve. Ker je šlo za odlično damo iz najboljših belgrajskih družin, so začeli prinašati belgrajski listi o gđni Milenkovići obširna poročila. In le tem poročilom se mora policija kakor tudi Milenkovićeve družina zahvaliti, da je prišlo do odkritja zagonecno izginule. Na policijo so namreč začela prihajati pisma, kjer so se začeli javljati ljudje, ki so vedeli povedati vsaj malo o njej. To so bili stetali po topčiderskem parku. Ti so videli imenovanega dne pozno popoldne čedno oblečeno damo, ki jo je gnal poleg sebe neki orožnik. Nekateri so celo čuli klicati deklečo na pomoč, toda ob pogledu na službojučega orožnika ni nihče niti najmanjje stulil, da gre tu za kak zločin.

Na podlagi teh izpovedi je napela belgrajska policija vse svoje sile, da čimprej razjasni slučaj gđne Milenkovićeve. Jasnje je bilo, da gre za zločin. Dala je takoj zaslišati vse službojuče orožnike v okolici Topčiderja in osumila med njimi zločina podnarednika Živavljevića, katerega je orožniški poveljnik radi nediscipliniranosti sklenil odpustiti že s 1. oktobrom iz orožniške službe. Policija je sklenila, da konfrontira očividce z orožnikom. Toda ta konfrontacija je bila brezuspešna. Dogodilo se je celo, da je eden očividcev ob pogledu nanj vzkliznil: »Ne, ta gotovo ni tisti orožnik! Stvar je postala še zagonecnejša in mogoče bi zločin ostal celo nerazjasnjen.

da se ni izdal zločinec sam.

Na orožniški postaji v Topčiderju sta spala skupaj kaplar Komljenovič in imenovan podnarednik Živavljevič. Kakor se zgodi navadno, da zločinec radi težke vesti ne more sam obdržati v sebi tajne zločina, se je zgodilo to tudi tu. Živavljevič je v teku pogovora izpovedal svoemu tovarišu,

da je on zadavil Milenkovićevo

in prej izvršil nad njo gnusen zločin. Jasnje je, da ni mogel in ne sme Komljenovič tega razkritja obdržati zase. Takoj naslednje jutro je javil izpoved svojega tovariša komandirju orožniške postaje, ki je takoj dal povelje, da se Živavljevič prime in razoroži ter zapre. To se je zgodilo takoj.

Šele po desetih dneh, odkar je izginila Dana Milenkovića, je mogla belgrajska policija objaviti, kako se je zločin odigral. Živavljevič je namreč po dolgem obotavljanju policiji razjasnil vse, kako se je dogodek izvršil.

Imenovanega dne proti večeru je zagledal Živavljevič na neki klopi Milenkovićevo, ki je tam sedela in klicala na pomoč, ker je imela srčni napad. Živavljevič je njen položaj izbral in izvršil nad njo zločin. Zdravniki, ki so izvršili obdukcijo trupla, so izjavili možnost, da je Milenkovića umrla ne radi zadavitve, marveč radi močnega srčnega napada, ki je bil posledica Živavljevičevega zločina. Ko je orožnik Živavljevič videl pred seboj mrtvo Milenkovićevo, je takoj sklenil, da jo skrije. Spomnil se je na staro stranišče v topčiderskem parku in je zvelkel truplo naravnost tja. Tam je razkril par desk od straniščne jame in vrzel v jamo truplo nesrečne Milenkovićeve. Iz njene torbice pa si je vzel 600 Din, s katerimi si je kupil nov par vršnikov in čevljev. Po zločinu se je takoj pokazal na topčiderski postaji.

Truplo Milenkovićeve so našli na omenjenem mestu in že v soboto odredili pogreb. Za krsto Dane Milenkovićeve je stopalo nešteto najodličnejših belgrajčanov. O strašnem zločinu prinašajo belgrajski listi vsak dan obširna, več strani dolga poročila.

Listi od srede poročajo, da bo brat rajne zahteval, da se truplo ekshumira. Protokol obdukcije, kako je Danica umrla, še ni gotov. Dničin brat, advokat Milenkovič, se celo boji, da je zločinec sestro vrzel v jamo sicer onesvečeno, a še živo. Vendar obdukcija tega ni ugotovila.

Vsak gospodar

nora svoje jesenske posevke pognojiti z izbornim Germisan-gnojilom za setev!

Naroča se pri trvdki

•Chemotechna«, Ljubljana, Mestni trg 10.

Koledar

Četrtek, 18. septembra: Jožef Kup, Zolija in Irena; Tomaž.

Novi grobovi

† Jaroslav Neškudla. Včeraj, ob 1. zjutraj je umrl v Ljubljani lastnik znanе tovarne parmentov, zastav in cerkvenega pribora g. Jaroslav Neškudla v 45 letu starosti. Podjetni pokojnik je bil po rodu Čeh, znal pa se je dobro živeti v naše razmere in je s svojo podjetnostjo dvignil svojo tovarno na izredno višino. Iz vse Jugoslavije, največ pa iz Slovenije, so prihajala zanj naročila cerkva, duhovščina, društev, organizacij. Dobavljal je tudi dvoru, za kar je prejel mnogo priznanj. Pogreb blagoga pokojnika se vrši v petek ob 15 iz hiše žalosti na Sv. Petra cesti 25 na pokopališču k Sv. Križu.

† Marija Sever. V Ljubljani je umrla gospa Marija Sever iz ugledne trgovske in obrtniške rodbine. Pokojnica je bila mati petero sinov, ki so vsi v ugodnih življenjskih položajih kot trgovci in obrtniki ter dveh hčera. Pogreb pokojnice bo danes ob 3 pop. iz splošne bolnišnice. Blag ji spomin!

Mala kronika

★ Uspeh natečaja za palačo pošne hranilnice in glavne pošte v Belgradu. Ministrstvo za zgradbe je razpisalo koncem maja t. l. natečaj za idejne skice za zgradbo palače pošne hranilnice, glavne pošte in brojava v Belgradu z rokom do 1. sept. t. l. Dospelo je 15 del. Ocenjevalna komisija je podelila prvo nagrado skici z geslom »RIV«, drugo nagrado skici z geslom »103«, tretjo nagrado skici z geslom »Morse« (cirilica), odkupljena pa bodo še dela z gesli: »oro« (pisano in slikano), »PSPTE«, »11« in dve debeli črni vzporedni vodovodni črti. Nagrade bo izplačala in dela odkupila Pošna hranilnica v Belgradu. Dela so razstavljena v novi poštni palači na belgrajskem kolodvoru (II. nadstropje, desno), razstava pa bo odprta od 17. do včeraj 23. septembra 1930. od 9 do 13. Nenačrtovana in neodkupljena dela morejo lastniki dvigniti proti povrnitvi reverzov v roku 30 dni po zaključku razstave pri ministrstvu za zgradbe (Deligradska ulica 44). — Iz pisarne ministrstva za zgradbe P.T. št. 56390/30 I.

★ Prvi dar tekstilni soli v Kranju. Na prošnjo direktorja novo ustanovljene tekstilne sole v Kranju je ravnatelj kranjske tekstilne tovarne »Jugobruna« g. ing. Vojo Knop interveniral pri lastniku firme g. Františku Bruni radi poklonitve tkaliskih statev, ki naj bi služile v svrhu demonstracije ustroja statev in praktične izobrazbe učencev tukajšnje tekstilne sole. G. veleindustrijalec František Bruno je pokazal svoje globoko razumevanje za naš novi zavod na ta način, da je brez oklevanja poklonil novi tekstilni soli moderne nove mehanične stavbe sistema »Tanwald« v vrednosti 15.000 Din. Tekstilna sola, ki se mora baš v začetku svojega razvoja boriti z velikimi materijalnimi težavami, bo vedno vedela s hvalečnostjo ceniti velikodušni dar firme »Jugobruna«. Želim, da bi tudi ostale tekstilne tovarne sledile požrtvovalnemu zgledu »Jugobruna« ter s stvarnimi (stroji, osnovo, vodikom, zbrkami itd.) ali denarnimi dajatvami podprle ta važni, mnogo obetajoči zavod.

POSODJICA na posestva preskrbi; ameriške zadeve ureja; dolgovce utorja; srečke draž. papirjev pregleduje, posreduje prodajo:
DR. IVAN ČERNE, gospodarska pisarna,
Ljubljana, Miklošičeva 6. Cene zmene!

★ Postajenačelnik skrivnostno izginil. Postajni načelnik Jožef Dola v Kraljevem pri Bečkereku se je s svojo mlado ženo kot rez. častnik udeležil belgrajskih slavnosti. Ko sta se z ženo vračala, je v Novem Sadu odšel k blagajni, kjer je čakal, da pride na vrsto. Žena pa je čakala v bližini. Ker je bila velika gneča, ga je zgrešila in ga ni mogla več najti. Odšla je sama na vlak, misleč, da se bosta že doma dobila. Toda ni ga bilo od nikoder. Izginil je brez sledu. Policija preiskuje zagonecni slučaj. Bati se je, da je Dola postal žrtev zločina.

★ Razpisana dela. Dne 2. oktobra 1930 bo v računsko ekonomskem oddelku ministrstva za gradnje, Masarykova ulica 2-I., ofertalna licitacija za nabavo in montažo centralne kurjave z nizkim pritiskom v poslojpu orožniške komande v Belgradu. Licitirali bodo po posameznih cenah, ki jih ponudniki vpisujejo v kupljeni predračun brez cen. Kavcija je za domače 10%, za inozemce 20% od ponudbene vsote. Načrte, predračun brez cen in tehnični pogoji so na razpolago v navedenem oddelku ministr. za gradnje v uradnih urah. — Dne 27. septembra bo v računsko ekonomskem oddelku ministrstva za gradnje, Belgrad, Masarykova ul. 2-I., ofertna licitacija za končna dela v novi kuhinji splošne državne bolnice v Belgradu. Predračunska vsota znaša 747.815,70 Din, kavcija pa za domačine 75.000, za inozemce 150.000 Din. Pogoji, predračuni in načrti so na vpogled v navedenem oddelku med uradnimi urami.

★ Marijanskim kongregacijam toplo priporočamo pesmarico »Slava Breznadežni«, ki jo je priredil St. Premr, izdala in založila »Jugoslovanska knjigarna« v Ljubljani. Pesmarica obsega 105 napevov za mešane, moške in ženske zборе, kakor Marijine, evharistične in druge pesmi, ki se pojo pri shodih Marijinih družb in drugih sličnih pobožnih prilikah. Cena broš, 30 Din, vez, 40 Din.

★ Vreme v dravi. V Ljubljani je kazal barometer 764,4 mm, termometer od 10,4° C do 19,6° C, severovzhodnen veter, pretežno oblačno, 0,8 mm dežja. V Mariboru je kazal barometer 763,8 mm, termometer 8° C, severovzhodnen veter. V Zagrebu je kazal barometer 764,2 mm, termometer 13° C, mirno, oblačno in 0,3 mm dežja. V Belgradu je kazal barometer 761,9 mm, termometer 12° C, mirno, oblačno, 8 mm dežja. V Sarajevu je kazal barometer 763,7 mm, termometer 9° C, zahoden veter, oblačno, 12 mm dežja. V Skoplju je kazal barometer 754,6 mm, termometer 16° C, zahoden veter, oblačno, 30 mm dežja. V Splitu je kazal barometer 757,8 mm, termometer 18° C, severovzhodnen veter (burja), oblačno, 4 mm dežja.

★ Zakonik o sodnem postopanju v civilnih pravih je izšel na 348 straneh kot 43. snopič Zbirke zakonov v slovenskem jeziku z uvodnim zakonom vred. Zakoniku je pridejala primerjalna razpredeljena določb civilnega pravnega postopnika (C. p. p.) in sodnega pravilnika (s. p.) in civilno pravnega reda (c. p. r.) z dne 1. avgusta 1895 ter obširno stvarno kazalo. Knjiga je izšla v lični vezavi. Vse interese opozarjamo nanjo. Razpošilja jo knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani.

★ Izšla je knjiga o filmu in filmskih igralcih. Knjiga je ilustrirana s slikami posameznih filmskih igralcev. Knjižica, obsega 100 strani, seznanja kinobiskovalce s kinematografijo. V knjigi je opisana poleg drugega tudi v kratkih potezah zgodovina filma. Zanimiva sta tudi članka »Kulturna vrednost silma« in »Film v osnovnih solah«. Zanimiv je tudi opis ateljev v Hollywoodu (Amerika).

Nadajte nas kratki življenjski znamenitostih filmskih igralcev seznanjajo z njihovim življenjem in mentaliteto. Sledijo kraji članki o zgodem in nemem filmu, ter razne šaljive anekdote o filmskih igralcih, in 10 šaljivih zapovedi za obiskovalce kina, pa nazorno pokažejo razne prijetne navade in razvade obiskovalcev za lastnike kinov. Knjige se dobe pri blagajnah kinodolalšč: Viš-Glince, Kodeljevo in D. M. v Polju.

★ Darujte Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Tranco 2.

★ Solške zvezke kupujte pri trvdki M. Tičar, prodajajo se v prid »Jadranske stražee.

★ A. Černivec, Petdelna računica za osnovne sole, I. in II. del (ločena kakor doslej). Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani pripravila novo izdajo gornjih dveh knjig, po katerih je bilo že del časa stalno povpraševanje. Knjigi, prilagojeni novemu učnemu načrtu, je pregledal tudi že Glavni prosvetni svet; ništa pa odobreni kot učni knjigi, ker se po učnem načrtu v I. in II. razredu osnovnih sol ne sme razen čitanke rabiti nobena druga knjiga pri pouku v soli. Prav dobro pa bosta Računici služili učencem kot pomožni knjigi doma. Praksa je pokazala, da sta knjigi b r e z p o g o j n o potrebni; zato se je Zaloga odločila za novo izdajo. Obe knjigi bosta na razpolago takoj prve dni oktobra tega leta, založnica pa sprejema naročila že sedaj.

★ Schreiner-Erjavčeve Tridelne čitanke II. del je v novi izdaji sedaj dovolj na razpolago. Knjiga je bogato ilustrirana in vsebinsko prvovrstna. Namenjena je za eno- do trirazredne osnovne sole. Cena 32 Din. Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani.

★ Pri revmi v glavi, ledjih in plečih. živčnih boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom vporablja naravna »Franz-Josef« greučica za dnevno čiščenje prebavnega kanala. Vseučiliške klinike dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborna čistilo za želodce in čreva. »Franz-Josef« greučica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Ljubljana

★ Častni večer zvestega člana slovenske opere g. Franca Rusa bo v soboto, dne 20. t. m. Ob tej priliki se poje Foersterjeva opera »Gorenjski slavček«. V slovenski operi deluje slavljeneček že nad 25 let. Od njenega početka v prostorih stare ljubljanske čitalnice in pozneje ob preselitvi v bivše deželno, sedanje operno gledališče je bil močan steber zbora, s pridom pa se je uveljavil tudi kot solist manjših pa tudi večjih tenorskih partij. Danes najstarejši član zbora je vzor vestnega in požrtvovalnega člana, ravno tako pa je udan tudi slovenski pesmi, katero prepeva že 40 let. Zato je prav, ako občinstvo v soboto napolni operno gledališče. Predprodaja vstopnic bo od danes dalje pri dnevnih blagajni in operi.

★ Oblastna strelska družina v Ljubljani si šteje v prijetno dolžnost izreči vsem čim, darovalcem krasnih daril za oblastno strelsko tekmo dne 14. t. m., in to: g. banu Dravske bonovine g. inž. Serneku, g. div. generalu Savi Tripkoviču, g. ban. svetniku Franju Orešku, dalje trvdkam Anton Krisper, F. M. Schmidt, Vaso Petričič nasl. Samec, Franc Kollmanu, kakor tudi vsem članom strelcem: veleindustrijalcu g. Franu in Minku Heinricharju, g. Milanu Sterlekarju, Matko Jevaku, Dušan Gorazdu, Ervin Valentici, svojo najiskrenejšo zahvalo. — Drag. Popović, brig. general, predsednik.

★ Prvi koncert letošnje sezone bo violinski koncert, katerega priredi dne 3. oktobra violinski virtuos naš rojak Karel Rupel, ki se je pred letošnjimi počitnicami povrnil s svojega študija iz Pariza in se hoče sedaj posvetiti izključno koncertnemu udejstvovanju. Koncert se bo vršil v unijski dvorani. Podrobnosti slede.

★ Včerašnji tržni dan na Vodnikovem trgu je bil srednje živahen. Za Ljubljano so pripeljali kmetije 10 voz krompirja, ki se nudi v manjših količinah po 1—1,25 Din, v večjih množinah pa tudi po 0,75 Din kilogram. Čebula je na trgu po 5 Din kilogram, zeljnatke glave od 50 par do 2 Din, večje glave tudi po 3 Din. Kumare od 0,50—1 Din kos, koruzni storži 50 par do 1 Din kos, stročji fižol 2—3 Din, zelena paprika 5 kosov za 1 Din. Na prodaj je bilo precej hlišč in sicer po 1—1,50 Din liter. Jajca so po 2,75 Din par, pšeno 4 Din liter, ajdova moka tudi po 4 Din liter. Sadju je na trgu dovolj, boljših vrst manjka. Jabolka so po 3—5 Din, slive po 4—5 Din, grozdje 6—8 Din kilogram, slabše grozdje z drobnejšimi jagodami se dobi tudi po 5 Din kilogram.

★ Cene plinu. Prejeli smo: Kljub zatrditvom, da je plin za kuho cenejši kot drugo gorivo, je račun (pri vsakdanji rabi plina zjutraj in zvečer) izgledal takole: En mesec kuhanja s plinom je stalo 63,50 Din (15 m³ plina po 3,50 Din = 52,50 Din, najemščina od plinometra 10 Din, dostavnina 1 Din, skupaj 63,50 Din); en mesec kuhanja na špirt 23 Din. — Če bi porabila plina več, bi bil seveda primerno cenejši. Toda, če plina ne rabim več, ga vendar ne bom zato požgala toliko, da bi plinometer kazal potrebno količino, pri kateri se plin pocieni. Ne razumem, čemu je 15 m³ plina dražji kot 30 ali morda več m³. Morda je i tu socialna napaka, da mali plačamo za velike? V imenu malih porabnikov plina prosim plinarsko upravo, naj cene plinu za vsako kuhinjsko uporabo primerno uredi.

★ Nesreča motociklista. Okrog polдне se je včeraj pripetila pri Dolenjskem mostu manjša nesreča. Po Karlovski cesti je privozil avto, po nabrežju Gruberjevega prekopa pa neki motociklist. Motociklist se je zaletel v avto in padel na tla. Avtomobilist ga je opedel v bolnišnico. Poškodbe motociklistu pa so bile le manjše in so ga tam samo obvezali in odpustili.

★ Nesreča v risalnici. Pri pouku risanja na realki se je včeraj dopoldne pripetila težja nesreča. Dijaki petega razreda so risali po živem modelu, za katerega jim je služil njihov sošolec, 16 letni Pavle Baruta, sin delovodje iz Maribora. Baruta je stal na mizi, pri tem pa mu je postalo nenkrat slabo in Baruta je padel z mize na tla. Izbil si je nekaj zob in mu je kri brizgnila iz ušes. Ravnatelj realke je telefoniral po reševalni avto, ki je Baruto prepeljal v bolnišnico. Barutove poškodbe so le lažje značaja.

★ Vlom v trgovino. V terek je med opoldanskim odmorom vlomil neznan tat v trgovino z usnjem Ivana Seuniga na Starem trgu 7. Vlomilec je vdrl v trgovino skozi vrata v veži. V trgovini se je najprej spravil nad Wertheimovo blagajno, na kateri se še poznajo sledovi dlata. Ko pri blagajni ni nič opravil, se je zadovoljil s kožami, katerih je odnesel šest in z eno haljo. Skode je 1200 Din.

★ Lekarni: Nočno službo imajo: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Mr. Hočevar, Šiška VIL.

FLY-TOX
UNIČEVALEC MRČESA

zanesljivo in hitro uničuje MOLE, MUHE, KOMARJE, STENICE in

ves ostale MRČESE

kakor tudi njih zaloge

DOBI SE POVSOD

v originalni modri

francoski opremi

Varujte se pred panarjo

jenimi nadomestki!

Zastopstvo za Slovenijo: DR. A. KANSKY
kemična tovarna, Ljubljana, Krekov trg 7

Maribor

★ Kanonična vizitacija. V četrtek, dne 23. t. m., izvrši prevzvišeni vladika dr. Andrej Karlin kanonično vizitacijo tukajšnje frančiškanske župnije. Ob tej priliki bo ob osmih ob slovesnem zvonjenju svečan pred baziliko Matere Milosti, nakar bo sveta maša, ki jo daruje prevzvišeni vladika.

★ V mariborskih gospodarskih krogih se zelo živahno razpravlja o načrtu za uvedbo nove davščine na blagovni promet, o čemer se je storil na zadnji občinski seji že načelni sklep, ter se je nova davščina sprejela s precej drugačnimi obsežni nameravana užitina. Saj je pri davščini na blagovni promet predviden isti finančni efekt kakor pri linijski užitini (3.000.000 Din), dočim so režijski stroški naravnost minimalni. Tozadevno poročilo v nedeljski številki dopolnjujemo naknadno še v toliko, da se predvideva oprostitvev od predmetne davščine za sledeče predmete: blago državnega erarja in monopolno blago; blago mariborske mestne občine; blago za potrebe vojaštva; poštvo in hišne potrebščine pri selitvi državnih, samoupravnih in zasebnih službencov; vzorec blaga, ki se ne morejo za nič uporabiti; živila, ki se prinašajo v mesto v svrhu neposredne prodaje na sejm; tranzitno blago, ki gre naravnost v istem vozilu tekom 24 ur skozi Maribor ter pošiljke vina, vinskega mošta, piva, navadnega in posojenega žganja ter likerjev. Celoten projekt za uvedbo nove davščine na blagovni promet se bo dokončno pretresel bržčas že na prihodnji občinski seji.

★ Prezgodaj so kupili knjige. Te dni je prišel odlok, da se v prvem in drugem gimnazijskem razredu ne bo poučevala več nemščina. Stariši so pa že kupili predpisane knjige...

★ Iz srednješolske službe. Verouk bo poučeval na tukajšnji realni gimnaziji kot honorarni nastavljenec profesor Alojzij Pavlič, dosedaj katehet na murskoboški državni gimnaziji.

★ Premog po režijski ceni. Združenje vojnih invalidov v Mariboru bo za vojne invalide naročilo večjo količino premoga po režijski ceni; seveda le, če se prikladi dovolj reflektantov. Zglasiti se je v invalidski pisarni na Rotovškem trgu med uradnimi urami vsak ponedeljek, sredo in soboto od 9. do 11. ure.

★ Odmevi Strohschneiderjevih nastopov v — splošni bolnišnici. 15letni Vinko Lovce bi tudi rad postal žižni akrobat; na dvorišču svojega stanovanja na Aleksandrovi cesti v Studencih se je vsak dan na nekem drogu vežbal v balansiranju. Včeraj pa se je mu je ponesrečilo; padel je z droga in zadobil pri padcu tako težke poškodbe na desni nogi, da so ga morali prepeljati v tukajšnjo splošno bolnišnico.

★ Kako bo kaj letos. V okoliških vinogradih je radi dežavja v poslednjem času jelo grozdje pokati. K sreči se je vreme včeraj preobrnilo; grozdje je že zrelo in napoveduje se trgateg. Za Mariborčane blažen čas. Zdaleka pa ne bo z bratvijo tako kakor lani — pravijo.

★ Vpis v gostilničarsko gospodinjstvo solo. Rok za vpis v omenjeno solo, o čemer smo že včeraj poročali, je določen do 5. oktobra. Več v razglasu, ki izide te dni v inersatnem delu.

★ Iz sodne dvorane. Pri tukajšnjem okrožnem sodišču se je zagovarjal 29letni najemnik Ivana Zupančič iz Hajdine, ker je dne 12. in 22. aprila t. l. na cesti na Zgornjem Bregu razlal orožniškega narednika Alojzija Pešla z raznimi poskvmi, s čimer je zakrivil prestopke zoper čast. Zupančič je bil obsojen na tri letne zapora in 120 Din globe oziroma v slučaju neiztrljivosti še na dva dni zapora. Radi istega prestopka je sedela včeraj na zatožni klopi Antonija Breznik; obsojena je bila na 14 dni strogega zapora in 120 Din globe oziroma v slučaju neiztrljivosti na dva dni zapora.

★ Uporabno dovoljenje je dobil tukajšnji vzorni vrtnar Ivan Jemec za svoj na novo preurejeni »Čvetlični dom« v Prešernovi ulici. Omenjena stavba z lično ter s cvetličami obasano teraso dela zelo prijeten ter čeden vtis. Novi »Čvetlični dom« bo brez dvojbe velikega pomena za razvoj in napredek pouličnega vrtnarstva v Mariboru.

★ Ne invalidi, ampak skavti. Na inicijativo članstva sporoča tukajšnje Združenje vojnih invalidov, da ni žel ob prof. Strohschneiderjevih atrakcijah del čistega dobička za Združenje vojnih invalidov, ampak za društvo skavtov, ki je tudi prevzelo pobiranje denarnih prispevkov.

★ Dobra hrana v javni kuhinji na Slomškove trgu št. 6 v A-razredu opoldne in zvečer Din 8,30, v B-razredu Din 12,30, v C-razredu Din 14,30. Priglašajte se!

ZNATNO
ZNIŽANE CENE

V blagoslovljenem stanju

jemlje vsaka mati zjutraj in popoldne v mleku

OVOMALTINE

ki vsebuje mnogo vitaminov in ima veliko redilno vrednost!

Velika škatla Din 56.—, srednja Din 32.—, mala Din 16.—.

□ **Poceni meso.** Danes ob osmih se bo na stojnici pri mestni klavnici prodalo 178 kg govejega mesa po 8 Din za 1 kg, in sicer za odjemalce največ po 2 kg. (Zal nismo mogli radi prepoznati dostavitelje tozadnega sporočila mestnega magistrata preje objaviti. — Op. ur.)

□ **Kakor na divjem zapadu.** V Magdalen-skem parku je delavec Avgust L. brez slehernega povoda navadil na delavko Marijo J. ter jo prijel obdelovati s pestmi. Napadenki je prihitel na pomoč neki Vojislav S., ki je preprečil napadalčeve nakupe. Marija J. je morala v zdravniško oskrbo. Zadevno ima v rokah policija.

□ **Nezgode brez konca in kraja.** 51letni ključavničar Anton Kalin, služben pri Splošni stavbi družbi, je prišel z desno tako nesrečno v stroj, da mu je v zapetu čisto zmrcvarilo. — 71letni delavec Karl Babič je padel ponoči iz postelje in zadobil na desni nogi tako težke poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. — 88letni delavec Ivan Črnočič je pesnike, ki je pri postlu zapil nož v levo oko; poškodba je precej nevarna. Črnočič so odpremili v bolnišnico. — 19letna kuharica Ivana Brandl pa se je pri čiščenju oken vsa porezala na rokah, da so tudi njo morali odpreniti v splošno bolnišnico.

□ **Razveseljen napredek kaže v poslednjem času taksajša Prosvetna knjižnica na Aleksandrovi cesti 6, in to v pogledu prometa kakor tudi ureditve in stalnega izpolnjevanja knjižnice.** Med drugim opozarjamo na sledeče knjižne novosti, ki se dobe v omenjeni knjižnici: Fiedler, Defensive oder Offensive? Eine Trilogie der kath. Aktion. I. Von den Sünden unserer Väter. II. Mensch unter Menschen. Churchill. Nach dem Kriege; Grey, Vollblut; Berndt, Vohuni. Ruske knjige: Trubeckoj, Smisl; Zizni; Solovjev, Duhovnja osnovi žitni. — Na razpolago so tudi razna francoska dela sledečih pisateljev: Tharand, Bourget, Claudel, Goffie, Bazin in Bordeaux.

□ **V Mariboru** se je mudil večeraj vseučiliški prof. dr. Sava Ullmansky iz Zagreba. Pripeljal se je s posebno komisijo za nakup plemenskih bikov za kraljevo posestvo v Belju. Komisija je nakupila v mariborski okolici tri vagone bikov plemenjakov.

Celje

□ **Kdaj pridite v Petrovce?** Fantje, ki posetite v nedeljo 21. septembra na fantovski tabor v Petrovcih, pridite vsi v Petrovce tako, da boste mogli na vsak način prisostvovati službi božji ob 10. Zato morajo oni, ki so navezani na prihod z vlakom, potovati v Petrovce tako, da bodo oni iz Kostanjevke smeri v Petrovcih že ob tridesetih na 7 jutraj, oni iz celjske smeri pa z vlakom, ki odhaja s celjskega kolodvora ob tridesetih na 8. Dobri fantje bodo takoj po prihodu vlaka obiskali romarske cerkev v Petrovcih in počastili Mater božjo s skupno molitvijo in tudi petjem. Pripravite se in iz posameznih župnij skupno pridite. Na vsak način morajo do 8 biti zbrani v dvorani g. župana Jelovška posamezni delegati iz župnij. Oni fantje, ki pridete z vozovi, kolesi in peš, uredite vse tako, da boste v Petrovcih najkasneje do pol 10. Pojdite naravnost v cerkev. Za rediteljstvo naj vsaka župnjska skupina sama poskrbi. Mesto raznih znakov nosite v gumbičah šopke nageljnja in rožmarina!

□ **V celjski bolnišnici so umrli:** dne 15. septembra 67letni Jože Umek, posestnik iz Kostanjevke, in 28letni Avgust Povše, sin posestnika iz Orlevasi pri Braslovcih. Dne 16. septembra pa 47letna Marija Rieck, žena cestarja iz Debra pri Laškem. Večraj je izdihnil 27letni Franc Lebič, trgovski zastopnik pri tvrdki Oswatitš v Celju. N. p. v m.

□ **Avtobus Celje — Logarska dolina** bo z oziranjem na pozno sezono vozil ob nespremenjenem voznem času v Logarsko dolino do Piskernika le ob sobotah zvečer, ob nedeljah jutraj in zvečer ter ob ponedeljkah jutraj. Ob ostalih dneh bo vozil ob ponedeljkah 22. septembra dalje le do Solčave.

□ **Nevaren prehod čez železnico** je oni na šmartinski okrajni cesti pri Lanovcu. Bilo je v petek zvečer 12. septembra, ko je vozil večerni potniški vlak iz Savinjske doline, je z brzino kakih 50 km dirjal proti Lavi iz mesta neki oseben avto. Morda sofer niti ni vedel, da se nahaja blizu železnice, tira, prihoda vlaka pa radi visokih akcij ob cesti ni mogel opaziti. Pač pa je zapazil avtomobilski reflektor železniški strojevodja, ki očividno dobro pozna opasnost tega mesta, ter je dajal neprestano znake s strojno pisalko. Zadnji hip, ko se je že zdelo, da je karambol neizbežen, je sofer zavrl avto in ga srečno — štiri metre pred tračnicami — ustavil. S kako težavo in energijo je moral sofer ustaviti avto, kaže do 12 m dolga globoka zareza v cesti, izdolbena od zavrtih koles. Taki slučaji tukaj niso baš redki. Dne 16. septembra je zopet komaj za las ušel vlaku neki voznik, ki radi grmovja vlaka ni opazil, pa radi ropotanja lastnega vozila tudi ni mogel slišati tankega vlakovega piska. Zdi se, da jo mora najprej nekdo na tem mestu pošteno skupiti, potem se bodo še le zganili merodajni čimtelji in poskrbeli za odpomoč. Na vsak način je upravičena zahteva, da se čimprej odstrani visoko grmovje na lanovškem vrtu ter na nasprotni strani pre-

— **PEGE** —
odstrani takoj in brez sledu „Creme Orizol“
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo-
ga: „Cosmochemia, Zagreb, Smičklova 22. Telefon 49-90

goste akacije ob potoku. Da bi pa spet postavi-
vili železniško rampo, kakor je včasih bila, pa
že skoraj ni zahtevali.

□ **Pevski zbor KPD** ima drevi ob 8 v I. nad-
stropju Doma v Samostanski ulici redno pevsko
vajo. Kakor smo že zadnjič javili, se odslej vsi
sijo pevске vaje ob četrtkih.

□ **Precej škode** je povzročil nepoznan ne-
pripad v noči na 17. septembra trgovcu z ma-
nufakturnim blagom na Kralja Petra cesti g.
Ivanu Mastnaku. Kljub temu, da so bili spušte-
ni pločevinasti zastori, je s pritiskom na rolo
razbil eno izmed izloženih oken. Kaj ga je k
temu navedlo, skoraj ni mogoče misliti. Zdi se,
da je bil neki trgoveški človek, ki so ga bodle
v oči preizkušene konfekcijskih oblek v iz-
ložbi. Morda pa je koga tudi lastna teža s tako
silo pritisnila ob rolo, da je žrtev postala ne-
dolžna šipa.

□ **Celjska Krekova družina** priredi prihod-
njo, nedeljo društveni izlet na goro Oliko. Sv.
mašo bo daroval g. kaplan Granfola. Odhod iz
Celja z vlakom ob 7.45.

Cerknica

□ **Škropljenje cest.** Letos si je naša občina na-
bavila velik sod, najeta vozilka in voz in vsak dan
enkrat ali pozneje na željo Cerkničanov dnevno
dvakrat škroplja cerkniške ceste. Sedaj na jesen
se bo tudi naš škropljil avto, umaknil v shrambo,
njegovo delo bo pa opravjal dež, ki ga dobimo
vsako jesen v obilni meri. — Pri tej priliki se
bo mogoče komu vsillila misel, da se gremo v
Cerknico res v marsikaterem oziru »za mesto«,
kot sem že enkrat poročal. Da vam to misel še
bolj utrdim, naj povem, da imamo tudi pri nas
kot v mestu reklamne deske in sicer tri pri ka-
pljanju, pri žurnovi gostilni in pri Sokolskem do-
mu. Poleg tega imamo tudi prometne in zraven
prometne radio-konerte. Kopalnice in drugi
podobni dobrot imamo pa tudi kot malo kje. To-
rej vidite, da je v Cerknici lepo, če pridite pogle-
dat, če prej ne, pozimi, ko bo na jezeru led, na
slivnici in okoliških hribih pa sneg za smučarje,
ki nas vsako zimo v velikem številu posešajo.

□ **Zlato — živo srebro.** Pred časom se je raz-
širila po naši dolini novica, da so začeli v Cebru
kopati zlato, stroji so že na delu. Ljudje so se
držali nekani maloverno. Pozneje se je ta novica
spremenila v toliko, da kopljejo živo srebro in ne
zlato. Koliko je resnice na vsem tem, se bo kmalu
videlo.

Kranj

□ **Rekorden obisk kranjske gimnazije.** Izredno
visoko število je po končanem vpisovanju po-
kazala frekvenčna statistika kranjske gimnazije.
Zgodilo se je, kar se doslej ob obstoja za-
voda še ni, namreč, da ima I. razred tri oddel-
ke: a, b, c. Ta nenaden porast obiska zavoda pa
ni pripisovati zgolj toliko večjemu zanimanju
in težnji po izobrazbi, po izboljšanem polo-
žaju — dasiravno slednje ni izključeno — am-
pak dejstvu, da ima vsaka gimnazija zakonito
odrejen okoliš, iz katerega morajo vsi učenci
posešati te gimnazije, v katere okoliš se na-
hajajo. Izjeme dovoljuje banska uprava. Pre-
cej Gorenjcev je prej odhajalo v Ljubljano in
drugam študirat. Statistika kaže naslednje štev-
ilke: I. razred 87 učencev, 32 učenek (a, b, c od-
delki); II. razred 70 učencev, 25 učenek (a, b);
III. razred 46 učencev, 22 učenek (a, b); IV. raz-
red 32 učencev, 24 učenek (a, b); V. razred 33
učencev, 8 učenek; VI. razr. 21 učenec, 6 učenek;
VII. razred 17 učencev, 2 učenki; VIII. razred
16 učencev, 2 učenki; zadnji štiri razredi imajo
le po en oddelk. Kot vidimo, inteligentnega
natašaja dovolj. Skupno je na gimnaziji 522
učencev in 141 učenk, to je 465.

□ **Avtobusni vozni red se spremeni.** Avtopro-
metna družba Paar in Stravs naznanja sledeče
spremembe: Na progi Kranj — Jezersko in obrat-
no bo od 20. septembra vozil avtobus samo en-
krat dnevno in sicer bo odhajal iz Kranja ob 13
in prišel na Jezersko ob 15. Z Jezerskega bo
odhajal ob 6 jutraj in prišel v Kranj ob pol 8,
da ima zvezo z Ljubljano, kamor odhaja isto-
tako dvakrat dnevno kot doslej in sicer ob pol 8
jutraj in ob 13. Iz Ljubljane odhaja ob 12
in ob 18.5. Na Progi Kranj — Golnik bo od dne
20. septembra dalje vozil avtobus vsako nede-
ljo in ponedeljek po doslej javljnem voznem
redu. Ukineta se pa vožnji v četrtek in soboto.

Iz društvenega žoljenja

□ **Ljubljana.** Drevi ob osmih skupna pevška
vaja. — Pridite prav vsi! — Pevovodja.
Sluzkinje! Nocoj ob pol devatih imamo prvo
pevsko vajo v Alojzevišcu poleg finančne direk-
cije na Poljski cesti. Pridite vse dosedanje pevke
in pripeljite s seboj še novih Pevovodja.

Otroški zdravnik

dr. Dragaš

do 21. septembra ne ordinira

ev in rojakov, v črno odelih, premnogo. In zastav
še drugih. Iz nizke mežnarje, kjer je Reza rasla,
kamor hodila na počitnice, so dvignili krsto, s cvet-
jem posuto. Sprejel je za zbor pevcev učiteljev. V
Reber je zadonel: »Vigred se povrne... In dolgi,
delgi sprejod je šel okrog vrta, kjer se je Reza
igrala kot otrok in šel okrog nove hiše, kjer je
imela pri bratu zadnji čas soboj za odih — in v
cerkev. Stara zastava gorjanske prosvete (1875)
pravi veteran — je vihrala v črni pajčolan zavita,
kakor da ga trga in ga ne more umeti... In vmes
pelje duhovščine (radovljiški g. dekan je vodil):
»Glej resnico si ljubil, negotovo in skrivnostno ve-
nost si mi razodel... V Reber pa zvončki in pesem
planili... Zadržila je krsta v grob. Solze, vzdih
otrok. Dež cvetja na krsto. In je spregovoril tova-
riši, nadzornik Vider in se poslovil od nje, ki je
bila del in značaj. In je pristopil Postojnarjev
oče, gorjanski ključar, pa povdaril s kralko, trdo,
kmečko besedo, kaj je ljudem dobra učiteljica.
In se tovarišica Krista Hafner je govorila: In njen
govor je bila pesem, žalostna in ponosna pesem
dekliske duše, ko se poslavlja od prijateljice, ki
zre že zarje večne; od nje, ki je bila sirota smeh
veselja — v srečo sama miloba in dobrota. — In se
je pristopilo šolsko deklece ter ji želelo zadnji
Bogom in spet so otročiji vse vodilom Beletove
zapele v solzah: »Pomladi vse se veseli... Sopki
so deževali v grob, učiteljski zbor pa je voščil Rezi
v to, s cvetjem postlano gomilo: »Blagor mu, ki se
spojiče...«

Reze ni več. Nad njenim grobom bo spet
zavetelo vresje na sedem sort, in bečele bodo brale
med, ki je z njim kajkrat sladila kraj našim otro-
čicem, in Reber, od brata Janeza opevana, ji bo
dehtela na grob — njej, Jalenovi Rezi z Rodin.

Izvoz lesa

Na zadnjem kongresu gospodarskih zbornic
so bile podane za izvoz sledeče cennice: drva 40
tisoč vag za 80 mil. Din (1929-30 70.000 vag za
140 mil. Din); stavbni les 120.000 vag za 1080 mil.
Din (16.000 vag za 1280 mil. Din), bukovih pra-
gov 0.6 mil. kom. za 21 (0.5 za 17.5) mil. Din, hra-
stovih 2.5 mil. za 137.5 (2.5 za 150 mil.), oglja
5800 vag za 40.6 mil. (6500 vag za 52 mil.), izdel-
kov iz lesa 4500 vag za 83.25 mil. (5000 vag za
90 mil.), celuloze 1500 vag za 33 mil. (1500 vag.

za 33 mil.), ekstraktov za strojenje in tanina 1500
vag za 82.5 (1500 vag za 67.5) mil. Din.

V svrhu čim ugodnejšega razvoja izvoza je
smatral kongres za potrebno, da podčrta sledeči
zahtevi:

1. Podajšati je treba ugodnosti za izvoz drv
tudi po 30. septembru t. l.

2. Čim prej naj se uveljavijo ukrepi, predla-
gani v tarifnem odboru glede na izvozne tarife
in pristojbine.

Direktne žel. tarife s Češkoslovaško

Dne 1. novembra t. l. stopi v veljavo direktna
železniška tarifa med Jugoslavijo in Češkoslova-
ško. Nova tarifa bo izšla v češkem in srbohrvat-
skem jeziku, nadalje tudi v nemškem prevodu. Ta-
rifa obsega splošno in tarifa določila in daljinar.
v 2. zvezku pa so objavljene posamezne tarife. S
tem dobi Češkoslovaška direktne tarife tudi z našo
državo, ima pa jih že z Avstrijo, Nemčijo, Madjar-
sko, Poljsko, Rumunijo in z jadranskimi prista-
nišči. Podrobno so naštet vsi predmeti, nadalje je
vpčtetanih ca. 400 češkoslovaških in jugoslovan-
skih postaj.

Statistika živine v naši državi

Po podatkih, objavljenih v 2. četrtletnem po-
ročilu Narodne banke, smo imeli v naši državi
koncem 1929 (v oklepajih podatki za 1928, vse v
tisočih glav): konj 1111 (11109), goved 3721 (3654),
prašičev 2568 (2663), ovac 7662 (7722), koz 1800
(1750), oslov, mul in mežgov 106 (106), perutnine
16.905 (16.081), čebelnih panjev 572 (567).

Borza

Dne 17. septembra 1930.

DENAR

Devizni tečaj so ostali v glavnem neizpre-
menjeni. Promet je bil srednji. Narodna banka je
le deloma intervenirala, saj je bilo privatno blago
zaključeno v devizah Berlin, Budimpešta, Dunaj,
London in Trst. Narodna banka pa je krila po-
vpraševanje v devizah Praga in Dunaj.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Am-
sterdam 2275 bl., Berlin 1344.50—1347.50 (1346),
Bruselj 787.96 bl., Budimpešta 987.55—990.55
(989.05), Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj
796.32—799.32 (797.82), London 274.20—275
(274.60), Newyork 56.375 bl., Pariz 221.87 bl., Praga
167.28—168.08 (167.68), Trst 294.70—296.70
(295.70).

Zagreb, Amsterdam 2275 bl., Berlin 1344.50—
1347.50, Bruselj 787.96 bl., Budimpešta 987.55—
990.55, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.32—
799.32, London 274.20—275, Newyork 56.375—
56.475, Pariz 220.87—222.87, Praga 167.28—168.08,
Trst 294.70—296.78.

Skupni promet brez kompenzacij je zapašal
5.280 mil. Din.

Belgrad. Berlin 1344.50—1347.50, Bruselj
786.46—789.46, Budimpešta 987.50—990.55, Curih
1094.40—1097.40, Dunaj 796.32—799.32, London
274.20—275, Newyork 56.275—56.475, Pariz 220.75
do 222.75, Praga 167.29—168.09, Milan 294.55 do
296.55, Bukarest 33.45—33.95.

Curih. Belgrad 9.12875, Amsterdam 207.60,
Atene 6.70, Berlin 122.805, Bruselj 71.875, Budim-
pešta 90.25, Bukarest 3.0725, Carigrad 2.445, Du-
naj 72.775, London 25.05875, Madrid 55.25, New-
york 515.455, Pariz 20.25, Praga 15.295, Sofija
9.7825, Trst 26.955, Varšava 57.775, Kopenhagen
137.95, Stockholm 138.50, Oslo 137.95, Helsingfors
127.95.

VREDNOSTNI PAPIRI

V državnih papirjih je prišlo do zaključkov
le v vojni škodi tako promptni kakor v decembar-
skem terminu, nadalje se v belgi obveznicah. Tečaj
vojne škode se učvrstil. Dolarski papirji so bili
nekoliko slabjeji. Bančni papirji beležijo običajen
promet v delnicah Polio, Union in Južo banke po
neizpremenjenih tečajih. Znatni promet pa bele-
žijo delnice Prastredione, ki so se trgovale deloma
po nekoliko nižjih tečajih, kakor večeraj. Med in-
dustrijskimi papirji je bila, kakor večeraj, zaključ-
čena Isia, nadalje Trboveljska.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 97.75 bl., 7% Bler.
pos. 87.50 bl., Celjska 160 den., Ljublj. kred. 122
den., Prastrediona 925 den., Kred. zavod 170—180,
Vevče 124 den., Stavbna 40 den., Sešir 105 den.,
Ruše 280—300.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 88.50 bl.,
agrari 55.50 bl., vojna škoda ar. 441—441.50 (440,
441.50), kasa 440.50—442, IX. 440.50—442, X. 440.50
do 442, XI. 440.50—442, XII. 441—441.50 (441),
srečke Rdeč. križa 52 bl., 8% Bler. pos. 97.25 do
97.75, 7% Bler. pos. 86—86.75, 7% pos. Dr. hip.
banke 86 bl., 6% begl. obv. 75.50—76.50 (76), pos.
mest Zagreba 75 bl., tob. sr. 32 bl. — Bančne del-
nice: Ravna gora 76 den., Hrvaška 50 den., Kato-
liška 36—40, Poljo 55.50—56.50 (56), Kreditna
96 den., Union 191—192 (191), Južo 77.50—78.25
77.50, 78), Lj. kred. 122 den., Medjunarodna 65 den.,
Narodna 8.150—8.300, Obrtna 36 den., Prastrediona
926—927 (926.50, 928, 925, 925.50, 926), Srbska
188 den., Zemaljska 131.25—134. — Industrijske
delnice: Nar. šum. 25—30 Guttman 157.50—160,
Slaveks 60 den., Slavonija 200 den., Našice 1.150
do 1.300, Danica 100—102, Pivara Sar. 180—190,
Drava 215—235, Sečedarna Osijek 311—314, Nar.
ml. 20 den., Osi. liev. 180 den., Brod. vag. 85—104,
Union 120 den., Vevče 124 den., Isia 40—50 (40),
Ragusea 390—400, Oceania 200—225, Jad. plov.
520—550, Trboveljska 392—396 (393).

Belgrad. 7% inv. pos. 90, agrari 55.50—56.50,
vojna škoda 453.50—455, IX. 453, XI. 459.50, XII.
463, 8% Bler. pos. 100, 7% Bler. pos. 89.25—89.75,
7% pos. Drž. hip. banke 89.25, 6% begl. obv. 77
do 78.

Notacije naših državnih papirjev v inozem-
stvu. London: 7% Bler. pos. 85—85.75, Newyork:
8% Bler. pos. 96.50—97.75, 7% Bler. pos. 85—86,
7% pos. D. H. B. 84.75—85.50.

Dunaj. Don. sav. jadr. 90.05, Wiener Bank-
verein 17.80, Creditanstalt 47.50, Escomptege
159.25, Aussiger Chemische 148, Mundus 156.60,
Alpine 25.60, Trboveljska 58.35, Rima Mur. 83.70.

Žitni trg

Tendence na žitnem trgu je nadalje mirna.
Čeprav je danes Budimpešta javljala čvrstjšo ten-
denco, je pri nas položaj ostal neizpremenjen. Ce-
ne so ostale popolnoma neizpremenjene.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.
Budimpešta. Tendence prijazna. Promet živa-
hen. Pšenica okt. 15.43—15.52, zaklj. 15.51—15.52,
marec 16.92—17, zaklj. 16.94—16.95, maj 17.15—
17.32, rž okt. 8.05—9.16, zaklj. 9.13—9.15, marec
10.08—10.30, zaklj. 10.30—10.82, koruza sept. 13.70
—13.90, zaklj. 13.88—13.90, maj 13.27—13.50, zaklj.

Živina

Ljubljana, ki sejem dne 17. septembra 1930.
Priganih je bilo (v oklepajih število prodanih
glav): 120 konj in 18 zrebet (prodanih 30 konj in
zrebet), 53 (35) volov, 45 (27) krav, 17 (9) telet in
159 (26) prašičkov za rejo. Sejem ni bil dobro ob-
iskan, tudi kupčija ni bila znatna. Cene so ostale
neizpremenjene kakor sledi: voli I. 10, II. 9, III.
8, krave debele 5—7, klobasarice 4—5, teleta 14.50
—15 (vse v Din za kg žive teže); konji in prašički
za rejo po kakovosti in velikosti.

Hmelj

Savinjska dolina. Zadnje dni so bile pokup-
ljene in prevzete velike množice letošnjega hme-
lja. Živahno nakupovanje traja dalje in so se cene
za prvotno blago dvignile. Za izbrano gladko-
zeleno blago se plača 9—10 Din, za srednje 6—8
Din in za blago manj vredne kakovosti 4—6 Din
za kg. Povpraševanje po letošnjem štajerskem pri-
ma gladko-zelenem hmelju še raste in je prav ver-
jetno, da se bodo tudi cene še dvignile. Dosedaj je
prodano že blizu tri četrtine letošnjega pridelka.

Vojvodina. Trgovina s hmeljem je postala
zadnji čas nekoliko živahnejša, vendar pa so cene
izredno nizke ter je zato tudi mnogo hmelja ostalo
neobranega. Prodajalo se je največ na zeleno po
1—1.20 Din za kg, suho blago pa se trži po naj-
več 6—7 Din za kg. Inozemskih trgovcev je v
Vojvodini le malo.

Češkoslovaška. Koncem preteklega tedna je
bilo obiranje popolnoma končano. Kupčija je po-
stala živahnejša, vendar je povpraševanje le po
dobrem blagu. Cene so se ustale in se za prvo-
vrstni hmelj nekoliko dvignile. Plača se za izbrano
gladko-zeleno blago 16—18 Din, za dobro 13—15
Din in za slabše 11—13 Din za kg. Nekatero do-
mače pivovarne plačajo najbolje izbrano blago
tudi po 18—21 Din za kg.

Nemčija. Povpraševanje je naraslo in cene so
se ustale. Za hallertauski hmelj se plača 13—21
Din, za gorski 13—16 Din, za spatski 21—27 Din
in tetnangski zgodnji, ki pa je že večinoma raz-
prodan, 26—29 Din za kg. Razpoloženje je še
vedno precej mirno. »Slovenski hmeljar«.

Iz službenih objav

Dražbeni oklici.

Dne 18. oktobra 1930 ob 10.15 bo pri sodišču
v sobi št. 7 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga
Vel. Poljane, vl. št. 212. Cenilna vrednost 15.000
Din; najmanjši ponudek: 10.000 Din. — Okrajno
sodišče v Ribnici, oddelek II.

Dne 21. oktobra 1930 ob 9 bo pri sodišču
v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d.
o. Pohorje, vl. št. 18. Cenilna vrednost: 80.340 Din;
vrednost pritlikine: 4403 Din; najmanjši ponudek:
62.496 Din. — Okrajno sodišče v Ptuj.

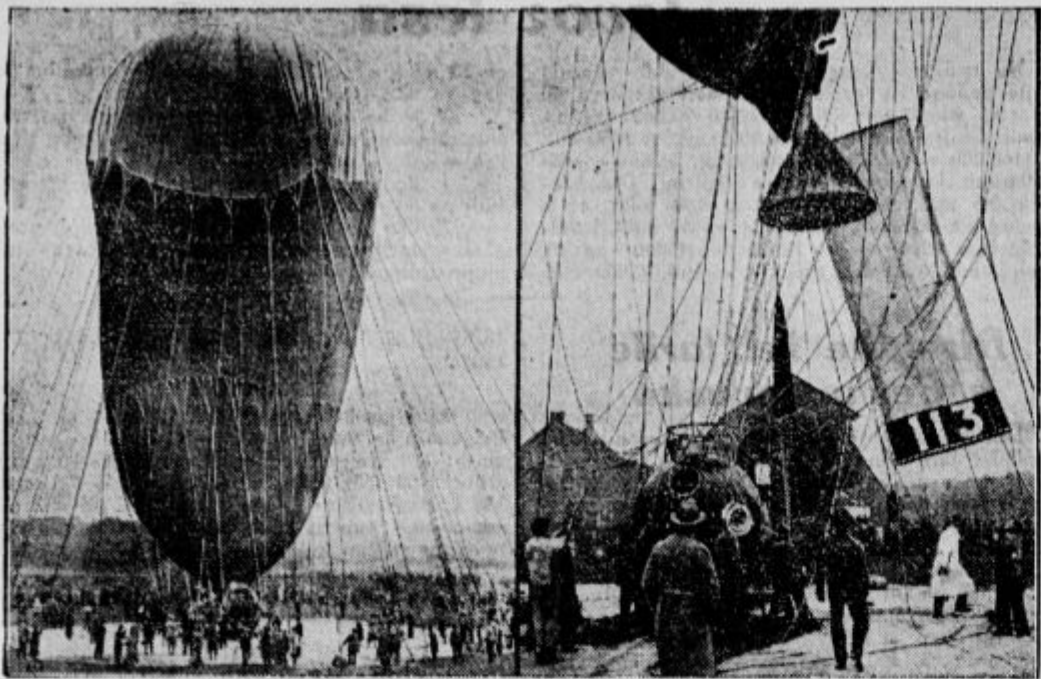
Dne 25. oktobra 1930 ob 10 bo na licu mestu
v Stoperah dražba nepremičnin: zemljiška knjiga
d. o. Stoperec, vl. št. 229. Cenil. vrednost: 37.302.60;
najmanjši ponudek: 24.875 Din. Dražba se bo vr-
šila po parcelah. — Okrajno sodišče v Ptuj, odde-
lek IV.

Dne 3. novembra 1930 ob 10 bo pri sodišču
v sobi št. 1 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga
Kočevje, vl. št. 35. Cenilna vrednost: 20.135 Din 35
par; vrednost pritlikine: 6480 Din; najmanjši po-
nudek: 17.744 Din. — Okrajno sodišče v Rogatcu.

Izpremembe v zadružnem registru.

Agrarna zajednica v Sv. Marjeti na Dr. polju,
občina Sv. Marjeta na Drav. polju. Po sklepu obče-
nega zbora z dne 1. 6. 1930 se je zadružna razdru-
žila in prešla v likvidacijo. Likvidatorja Simek Fr.,
invalid pri Sv. Marjeti na Drav. polju št. 21, Solat-
nik Franc, posestnik v Turnišču št. 56, — Hranil-
nica in posojilnica na Krki, reg. zadr. z neom. zav.
Izbrisali so se člani nasledstva Ivan Raztresen, Aloj-
zij Koželj in Josip Zajc ter vpisali novo izvoljeni
člani nasledstva Alojzij Intihar, šol. upravitelj, Aloj-
zij Jaklič, pos., Sica I. Ciril Zajc, pos., Muljava 3.
— Delavska založba, r. z. z. o. z. v Ljubljani, Izbr-
sejo se člani nasledstva: Kranjc Slavko, Langus Jo-
že, Jerkič Miro in Rutar Jože. Vpišejo se novi člani
nasledstva: Krošl Tone, akademik, Wolfova ul. 11,
Ljubljana, Čeč Vilko, uradnik, Gruberjevo nabrež-
je 6, Ljubljana.

Likvidacija. Ljudska knjižnica v St. Vidu nad
Ljubljano je v smislu družbenih pravil na ob

Picardov polet se je ponesrečil. Bruseljski profesor se je hotel z balonom, ki je bil nalašč za to zgrajen, dvigniti 16.000 m visoko v zrak. Balon s svojo vsebino 16.000 kubičnih metrov se je sam sicer mogel dvigniti (na levi), ni pa mogel nositi votle aluminijaste krogle, v katero se je hermetično zaprl profesor Picard s svojim spremljevalcem (na desni).

Osemnajst odstotkov

»Kmečki sovjeti so grobarji naših načrtov!« pišejo »Izvestija« v enem zadnjih svojih uvodnikov. »Obnovimo takoj neizprosni red, kakršen je bil za vojnega komunizma, sicer ne bo nič z letino!« poziva »Pravda« dan po prej. Obup se je polastil vsega sovjetskega tiska in to lahko razumemo. Avgusta se je pričela žetev in tekem 25 dni avgusta je n. pr. ob srednji Volgi prišlo v sovjetska skladišča samo osemnajst odstotkov za ta mesec predvidene količine žita. To je bilo tudi pričakovati. Po »nebrzdani omotici vsled uspeha«, o kateri je pisal Stalin, je napočila ura obračuna za deželo, obsojeno na lakoto. Že naprej je bilo tudi jasno, da si bo sovjetska vlada kjerkoli in kateregakoli poiskala krivca in mu nartala odgovornost za povzročeno usodno zmedo. »Pravda« obtožuje poleg raznih vodstev nabavljajnih uradov predvsem agrarne kolektive same, ki da kažejo kulaško miselnost, na tihem nasprotujejo oddaji, zavlačujejo mlačeve, zahtevajo preveč žita za lastno uporabo in celo pravijo, da morajo nakopičiti zaloge, ne da bi se zmenili za splošen obupen položaj. Kulak, ki so ga toliko let preganjali in zatirali, mu vzeli imetje in ga prisilili, da se je vpisal v kolektiv, kulak, ki je na robu propada, je nenadno oživel.

Pod vplivom kulakov — pišejo »Izvestija« — poročajo kmečki sovjeti o toči in škodljivcih, ki da so uničili setev, da jim ni treba oddajati žita; sklicujejo se na pomanjkanje konj, da tako zavlačujejo dostavo itd. V Ukrajini in Turkestanu polivajo kmetje po kozolcih žito s petrolejem in ga sežigajo. Seveda je vse to politična borba. Navidezno uničeni kulaki so nepričakovano postali tako močni, da obvladajo vse ruske kmete in puščajo soviete brez kruha, da bi se začelo nezadovoljstvo med delavci in se ponesrečil izvoz, edino sredstvo, priti do toliko potrebnih dolarjev.

Pa pustimo te histerične pritožbe sovjetskih listov. Veliko bolj zanimivo je dejansko stanje dežele. Kaj je z rusko letino? Ali bo zadostovala za prehrano pozimi in je sedanjje jadikovanje samo izraz stalne sovjetske zmede? Bodo li sicer preganjani, toda v sili začasno dovoljeni zasebni trgovci, tako zvani verižniki, mogli ublažiti prehranjevalno krizo v mestih? Ali res preti deželni lakota? Ali bo sedanjih osemnajst odstotkov žita ostalo trajen preteči pojav in se bodo uprli tudi vsled lakote obupani delavci, katerih komunisti ne

bodo mogli »posamič zatirati«, kakor se to vedno godi s kmečkimi uporniki? Številni sovjetski sovražniki želijo, da ne bi mogli zbrati še ostalih 82 odstotkov letošnjega žita, ker »čim hujše, tem boljše je«, in bi utegnili prej odklenkati sovjetski oblasti na Ruskem. Tega stališča nikakor ne moremo odobravati, ker ni krščansko, žeteli toliko gorja in smrti ljudstvu, ki ni in ne more biti odgovorno za dejanja svojih nasilnih oblastnikov. Upamo, da bo Rusija kljub nesmiselni Stalinovi agrarni politiki prestala letošnjo zimo.

Dinamit v medaljonu

Ameriške oblasti kakor tudi vso ameriško javnost razburja strašen čin advokata Payneja. Ta je bil v preteklem mesecu obsojen na smrt. Obsodba je bila potrjena in je že bil določen dan eksekucije. Do te pa ni

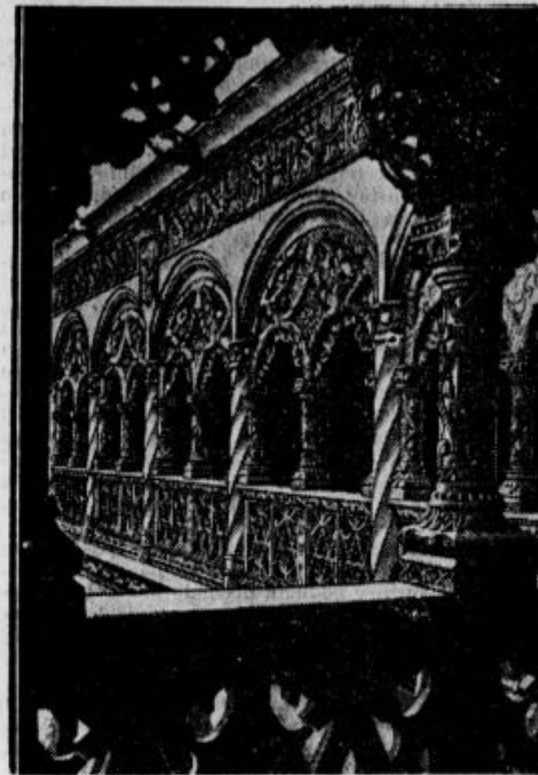
prišlo, kajti Payne si je v zaporu z dinamitno patrono vzel življenje. Tako se je končalo zadnje dejanje tragedije, ki je svoječasno povzročila veliko senzacijo v ameriški javnosti.

Payne je imel dobro idočo odvetniško pisarno, ki mu je nesla lepe dohodke. Sploh ga je imela javnost za milijonarja. Toda imel je strast, ki ga je privedla do strašnega zločina. Vsak večer je namreč igral v nekem iglarskem klubu, in sicer za ogromne vsote. V eni sami noči je nekoč zaigral 10.000 dolarjev. Kmalu je zabredel v dolgove, ki so ga grozili uničiti.

Pred kratkim se je drugič poročil. Še iz prvega zakona pa je imel sinčka. Svojo drugo ženo je dal brez njene vednosti zavarovati za slučaj smrti za 80.000 dolarjev. Nekaj mesecev po zavarovalni pogodbi pa sta postala Paynejeva žena in sinček žrtev strašne avtomobilske nesreče. Med polno vožnjo je pod njima eksplodiral avto. Ženo je eksplozija raznesla v drobne kosce, sinček pa je bil težko ranjen. Uvedli so preiskavo, ki je pokazala, da je bila pri vžigalniku avtomobila nastavljen dinamitna patrona, ki je povzročila strašno eksplozijo.

Sum je padel na Payneja, katerega so takoj prijeli. Po ponovnem križnem zaslišanju je priznal svojo krivdo. Izjavil je, da je poskrbel za njeno smrt radi visoke zavarovalnine, za katero jo je zavaroval. Hotel je sinčku preskrbeti brezskrbno bodočnost. Usoda pa je hotela, da se je usodepolne vožnje udeležil tudi sinček. Seveda te njegove izjave niso vzeli za resno, kajti prepričani so bili, da je hotel Payne priti do denarja radi dolgov, ki jih je napravil pri igranju. Smrtno obsodbo je sprejel popolnoma mirno.

Preiskovalni sodniki in jetniški pazniki pa so ponovno opazili, da nosi Payne pri sebi verižico z medaljonom, ki je imel obliko srebrne krogle. Po aretaciji so mu hoteli to verižico vzeti. Preprosil pa jih je, da so mu jo pustili, češ, da je to spomin na njegovo mater. V medaljonu pa je bila skrita dinamitna patrona, ki jo je Payne vzel seboj, prepričan, da bo obsojen na smrt. Mnogokrat je dejal svojemu odvetniku, da ne bo umrl na električnem stolu. Šele sedaj so postale te njegove besede jasne. Iz strahu pred smrtjo na električnem stolu se je samega sebe pogнал v zrak in tako končal na isti način kakor njegova žena.

Mojstrska dela arhitekture. Iz dominikanskega samostana San Gregorio v Valladolidu, čigar čudovita fasada je eden najlepših spomenikov cerkvenega stavbarstva na Španskem.

4651 zdravnikov na Dunaju

Število zdravnikov na Dunaju je znašalo v začetku leta 1929 skupno 4581, med temi je bilo 456 zdravnic in 625 zobozdravnikov. Ker pa bile v teku leta 1929 prijave novih zdravnikov večje kakor pa število umrlih zdravnikov in onih, ki so izpremenili svoje bivališče ali pa sploh opustili prakso, znaša sedaj število vseh zdravnikov na Dunaju 4651, med temi 475 zdravnic in 648 zobozdravnikov.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 18. sept.: 12.00 Dnevne vesti, plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 17.30 Otroška ura, ga. Gabrijelčeva. 18.00 Radio orkester. 19.00 Pero Horn: Nervoznost otroka. 19.30 Prof. Tine Debeljak: Ob 400 letnici Kochanowskega, največjega poljskega pesnika »zlate dobe«. 20.00 Recitacija pesmi Kochanowskega. Poljska glasba, izvaja radio orkester. 20.30 Duet (klavir in harmonij) gg. Svetel in Stritof. 21.30 Duetni večer: Jože Gostič in Marjan Rus. 22.30 Časovna napoved in poročila. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Petek, 19. sept.: 12.00 Dnevne vesti, plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 18.00 Radio orkester. 19.00 Gospodinjina ura, gđe. Cilka Krekova. 19.30 Francoščina. 20.00 Citre, g. Lóske. Samospevi g. Avg. Zivka. 21.00 Operetna glasba, izvaja radio orkester. 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Petek, 19. avgusta.

Belgrad: 12.45 Koncert kvarteta. 17.30 Koncert jazz orkestra. 20.00 Klavirski koncert g. Stanoje Rajičića. 20.30 Narodne pesmi s spremljevanjem kitare. 21.00 Večerni koncert radio kvarteta. — Budapešt: 9.15 Plošče. 12.05 Opoldanski koncert. 17.35 Koncert ciganskega orkestra. 19.30 Prenos iz opere. Nato koncert ciganskega orkestra in pesmi. — Dunaj: 12.00 Koncert. 15.20 Plesna glasba. 16.30 Pesmi, vijolina in klavir. 18.00 V Shakespeare-ovi domovini. 20.30 »Dalibor«, opera. — Milan: 12.15 Koncert zabavne glasbe. 16.35 Mladinska ura. 19.30 Večerni koncert zabavne glasbe. 20.40 Simfonični koncert. Nato plesna glasba. — Praga: 20.00 Koncert češke filharmonije. 22.15 Plesna glasba. — Langenberg: 20.00 Koncert radio orkestra. 21.40 Poročila in plesna glasba. — Rim: 17.30 Koncert radio orkestra. 21.05 Koncert simfon. orkestra. — Berlin: 16.30 Orkestralni koncert. 19.30 Ljudski koncert orkestra. 21.05 »Admiral«, slušna igra. Nato koncert zabavne glasbe. — Toulouse: 19.00 Pianino solo. 19.40 Simfonični koncert. 20.15 Koncert operne glasbe. 21.00 Zabavna glasba. — M. Ostrava: 17.00 Koncert komor. orkestra. 18.30 Plošče. 20.00 Koncert. 22.15 Plošče.

Nemški fašisti. Narodno socialistična nemška delavska stranka je, kakor smo že poročali, pri zadnjih nemških državnozbornih volitvah dosegla velikanski uspeh. V prejšnjem državnem zboru je imela samo 12 poslancev, sedaj jih je pa izvajala nad sto. Na sliki vidimo Adolfa Hitlerja (prvi od desne), ustanovitelja stranke in dr. Goebbelsa (drugi od desne), voditelja stranke v Berlinu.

Klatež

Iz sibirskih spominov. Povest. A. J. Maksimova.
Prevel in s pripombami popnil Ivan Hribar.

I.

Mnogo tovarišev, ki so bili z menoj v južnih krajih iztočne Sibirije, se bržkone spominja tajnostnega štiridesetletnega moža, bledega, oslabelega, črnogleda, ki nikjer ni mogel ogreti kotička in je brez cilja pohajkoval po neizmerni Sibiriji, živeč sedaj v vasi, sedaj v mestu, sedaj zopet blodeč po brezljudnih Sajanskih stepah ali tajinstveni tajgi¹ Usurijskega kraja. Srečavali so ga v hladnih pustinjah Turuhanska², v zlatih rudnikih reke Zeje, končno na kitajski granici, več kot tisoč vrst³ od rodnege mesta. Brodil je po Sibiriji, kakor večni žid, zastoj išoč duševnega miru, zastoj nadejajoč se, da otrese s sreča neko breme, ki ga je tajinstveno težilo. Povsod mu je bilo moreče, težko in žalostno. Nikjer ni mogel ostati več ko teden dni. Neka neznana prikazen ga je neusmiljeno preganjala s kraja v kraj, z enega konca obširne Sibirije na drugi. — Njegovo obnašanje je bilo uljudno in tiho, ali z neko senco tajinstvenosti in skrivnosti.

¹ Stepa je nepregledna pokrajina brez drevja, bodisi divje porasčena z visoko travo in drugim nizkim rastlinstvom, bodisi obdelana. Sajanske stepe leže pod visokimi gorami Altaja.

² Neobljudena, z gostim grmovjem porasčena in z gozdovi pokrita pokrajina, ki tvori prehod k tundram, katere se v naj-severnejših krajih Evrope razprostirajo do bregov Ledenege morja.

³ Turuhansk je pokrajina jenisejske gubernije od desni strani velereke Jenisej.

⁴ Vrsta je 66 metrov daljša od kilometra.

vsled česar tudi ni vzbujal k sebi simpatij ljudi, s katerimi je prihajal v dotiko. Ker svet ni mogel umeti takega duševnega razpoloženja, so nastajala razna ugibanja, ki z večine niso bila v njegovo korist.

Kar se mene tiče, sem se trudil, da si ne osvojim splošnega mnenja, ker sem živo sočustvoval s trpljenjem večnega klateža. Od prvega trenutka najinega poznanstva sem čutil do njega iskreno nagnjenost. Uganil sem instinktivno, da se v tajnih gubah njegovega srca skriva neka težko ozdravljiva bolezen.

Aleksej Kuzmič Starcev (tako so klateža zvali) je bil edini sin bogatega irkutskega kupca. Po očetovi in ženini smrti je nepričakovano opustil krasno upepljeno trgovino, opustil ves posej in začel potovati. Obiskal je Francijo, Nemčijo, Italijo, Alžir in Tunis z željo, da mu njegova raznolična potovanja omogočijo pozabiti preteklost in težko žalost. Živel je nekaj časa celo v osrednji Afriki; toda nesrečna prikazen preteklosti je neizbežno sledila za njim, mučeč in vznemirjajoč ga z vztrajno neodpušljivo žalostjo.

Domov se je Starcev vrnil še bolj razočaran, še bolj pobit, kakor je bil prej. Ko se je čutil zopet v rodni Sibiriji, je začel bloditi po neizmernih severnih tundrah⁴, uglabljal se je v tajinstveno tajgo, hodil je ob bregovih Ledenege oceana. Končno mu je pa vse to postalo dolgočasno in zoperno. Prišedši v Taštip na mejo Mongolije, se je odločil za nekaj daljši oddih.

V Taštipu sva se spoznala tudi midva. Spočetka

⁵ Irkutsk je največje mesto Sibirije z veliko trgovino. Mesto, ki leži ob reki Angari nasproti ustju reke Irkut, je glavno mesto gubernije istega imena.

⁶ Močvirnate pokrajine, pokrite z mahovi in lišaji, polne najraznovrstnejših tičev, domovje severnega jelena.

je bil Starcev skrivnosten, nezaupen, molčeč; postal je pa čez nekaj dni zaupljivejši. Nič več se ni izogibal moje družbe; da, celo v razgovoru je, dasi jako redko, postal živahnejši. Tedaj je govoril jako mnogo o vsem, razen o sebi. Pripovedoval je, kaj je na svojih dolgih potovanjih doživel. Razpravljal je o politiki, trgovini, industriji, pri čemer se je pokazalo, da je mnogo čital in pravilno sodil.

Ne glede na vso živahnost, katere je Starceva med najinimi razgovori semtertje objela, ni bilo smeja na njegovih blelih, suhih ustnicah. Izsušena, trpiska njegova lica so bila stalno pokrita z neko tajno žalostjo. Nekateri mojih tovarišev, ki so Alekseja Kuzmiča često videli pri meni, so prišli do sklepa, da je vzrok njegovi neprestani žalosti in njegovega težkega duševnega stanja smrt njegovega očeta in ljubljene žene. Jaz, ki sem imel možnost seznaniti se s Starcevim tesneje, nisem mogel tovarišem pritrditi. Iz nekoliko neznanih besedi, nedoločnih izrazov, splošnih pripomenj, sem mogel sklepati, da umrla žena, katere spomin je Starcev spoštoval, ni mogla v njegovem srcu zbuditi sladkega čuvstva polne ljubezni.

Znano je, da največje gorje, ki ga povzroča izguba srčno nam dragih ljudi, polagoma zabriše čas, pušča jo za sabo samo žalostne spomine, ki pa niso brez vsake vere v bodoče dni. V Starcevi duši pa so bile vse nade na sredejšje življenje uničene in razbite. Samo grozno razočaranje, popolna apatija do vsega, kar ga je obkrožalo, in neuklonljiv obup so mu ostali. Takšno duševno stanje je po mojem mnenju moglo nastati od nesrečne ljubezni ali pa ... od očitkov vesti. Da so moje domneve odgovarjale resnici, pokaže nadaljnje moje pripovedovanje.

• Ljudska knjižnica za založništvo Jagoslov. knjižarne • Ljubljana: 29. tiskarež: Savinšek. • Izpod GOLICE. 30. Din. — 30. tiskarež: Sienkiewicz. • NA POLJU SLAVE. 28. Din. — 30. tiskarež: Conan Doyle. • IZ GUBLJENI SVET (The Lost World). Roman je dikamili. 24. Din. — 32. tiskarež: Reimnitz. • ZAGORSKI ZVONOV! • Slavje. NA SINAJ. 30. Din. — 32. tiskarež: Brdiger. • NA POMOC. 30. Din. — 42. Din. — 35. tiskarež: Brackel. • CIRKUSKI OTROK. 28. Din. — 40. Din.

Konservator Fr. Stelez

Slikar Matej Sternen 60letnik

ob Mari. Po vojni je postal učitelj risanja na tehnični fakulteti ljubljanske univerze in izvršuje to službo še danes.

Kot slikar ima med živčnimi to posebnost, da ga preko Lojzeta Subica veže direktna vez s slikarsko obrtjo naše polpreteklosti in je prav po ti zvezi dobil svoj značilni drugi obraz, obraz restavratorka. Pri restavriranju fresk v cerkvi na Staručinu po potresu je namreč tako uspešno sodeloval, da ga je od leta 1901 dalje redno zaposlovala pri takih delih centralna komisija za varstvo spomenikov ter so mu neposredno pred vojno kot eden najzanesljivejših restavrirateljev v Avstriji obetali lepo kariero. Po vojni je stalno zaposlen pri delih, ki jih vodi Spomeniški urad v Ljubljani in veliko tudi pri Konservatorskem uradu v Splitu in v Dubrovniku.

Slikar Sternen je izrazil impresionist, pri katerem pa igra človeška figura, posebno akt, veliko večjo vlogo kot pri njegovih slovenskih sovrstnikih. V nekem oziru je on poslednik med impresionizmom Jakopiča, Groharja in Jame ter realistične usmerjenosti Petkovskega. Ažbetom in Veselom, s katerimi vsemi so ga vezale neke osebnosti. Le v svoji prvi zreli dobi je tako, v tehniki kakor v pojmovanju predmeta pogosto zelo soroden ostalim svojim trem sodobnikom, kar je razložljivo iz skupnih poti, po katerih so se bližali uspehu. Poznejši in posebno sodobni Sternen pa je kljub zvestosti do impresionistične tehnike in razmerja do vidnega sveta pojav svoje vrste in ga kot umetniške osebnosti ni moglo ožje vezati s tem ali onim. Značilno je zanj kakor za Jakopiča, da se je tik pred njegovim življenjskim jubilejem po prestani nevarni bolezni pojavila pri njem nova aktivna sila, ki nas s svojo svežostjo, čeprav ni moderna v misli povsem njegov program, pogosto preseneča. Njegovo življenjsko delo obsega razen nekaj manj pomembnih cerkvenih del pokrajine, portrete in žanrske podobe. Dobro zbirko njegovih del hranita Narodna galerija in Narodni muzej v Ljubljani. Priljubljene so njegove pokrajine iz okolice Devina in Nabrežine, njegovi akti, Čitačica deklica, Japonka in Magdalena, Violinistka in razni portreti.

Kulturni zgodovinar pa ne bo smel manj visoko kakor slikarja Sternena oceniti restavratorka Sternena. Kot konservator delujem od leta 1911 neprestano v najbližjem stiku z njim in lahko izjavim, da bi brez njegovega sodelovanja lepi napredek domače umetnostne zgodovine posebno glede srednjega veka sploh ne bil mogoč. Med njegovimi mnogobrojnimi restavratorskimi deli jih je cela vrsta tako važnih in tako uspešnih, kakor se postredujejo samo možem velike ljubaznosti do dela, ki ga opravljajo, samo možem, ki so z vso dušo pri svojem poslu, pri katerem si drugi izbere udobno pot ali pa ga sploh zapuste živci. Dve deli sta v tem oziru posebno in nedvomno njegova osebnostna zasluga, restavracija fresk pri Sv. Primožu nad Kamnikom in restavracija slikanega stropa v celjski stari grofiji. Obe predstavljata danes bisere slovenske umetniške posesti in najvišje uspehe našega varstva spomenikov. Pri Sv. Primožu so priznani tehnični strokovnjaki zahtevali ohranitev grobih preslikav, čes da je restavracija prvotnega stanja izključena. Sternen je preslikave na lastno odgovornost odstranil in nanovo odkril eno največjih in najlepših del naše renesanse. Pri celjskem stropu, ki je naš najvažnejši spomenik med renesanso in barokom, pa je bil tehnični problem tako zapleten, da ga je mogel brezhibno rešiti samo prvovrsten restavriratelj. Sternen je nalogo slijano in po svoje naravnost genialno rešil. Med glavna dela njegove restavriralske delavnosti spadajo dalje odkritje treh plasti gotičskih fresk na Vrzelcu in pravkar dovršeno odkritje in restavracija dveh plasti fresk v župni cerkvi v Vitanju. Koliko je restavriral pronosnih oljnatih slik, se

sploh izmika vsaki kontroli. Cel bivši avstrijski slovenski jug je preprežen z njimi.

Če se danes ob njegovi šestdesetletnici klanjamo Sternenovim uspehom na umetniškem in ohranitvenem polju, se moramo predvsem pokloniti tudi njegovi neumorni delavnosti, ki doslej ni poznala počitka. Sternen praznuje tudi danes svoj jubilej s čopičem v roki v Ptuju pri restavriranju zgodnjegotskih fresk v bivšem domniškanskem samostanu. Ko mu sporočamo čestitke ljubiteljev naše kulture in umetnosti, mu ne želimo ničesar bolj kakor novih uspehov pri izgradbi spomenikov naše umetniške preteklosti.

Sport

RAZNE SPORTNE VESTI

Nogometni sodniki so imeli v nedeljo redno zborovanje v Belgradu. Bilo je to prvo zborovanje na novem sedežu nogometne zveze. Napravljenih je bilo več važnih sklepov, med njimi tudi zahteva, da se ukinejo odboji za kaznovanje sodnikov pri zvezi in podzvezah. Sklep, ki ga je napravila ljubljanska sekcija, da ne bodo delegirali sodnikov k teknam ljubljanskega Primorja, odobravajo, vendar končna odločitev bo padla na današnji seji. V novi upravni odbor so bili izvoljeni naslednji gg.: predsednik ing. Veljković, podpredsednik odvetnik Milojević, I. tajnik Joksimović, II. tajnik Popović, odborniki Teolanović, Ruzić, Pivarski, Kolaric, Goranić, Krstić (vsi Belgrad), Beteto (Ljubljana), Sonjaš (Zagreb), Kap (Sarajevo), Knifer (Ost-jek), Horvatski (Subotica), Šitić (Split).

Na seji nogometne zveze so se predvsem bavili z vprašanjem, kako razdeliti dobiček, ki je nastal radi tekem v Južni Ameriki. Spor je zelo težak, kar smo mi predvidevali. Radi tega ni prišlo do nobenega sklepa, pač pa se vsi danes izredna seja, ki bo razdelila denar. Naj bo že kakorkoli, BSK je po pogodbi zajamčeno, da dobi polovico čistega dobička. Polovica pri tej vsoti je morda prevelika odškodnina, do odškodnine je pa BSK upravičen. Gotovo jo bo tudi dobil. Dalje se je na seji sklenilo, da se pokalne tekme ne glede na podzvezna prvenstva nadaljujejo prihodnjo nedeljo. Nasprotnik prvaka Slovenije je Marsonija iz Broda, drugi nasprotnik prihodnjo nedeljo pa Sašk. Tekma z Marsonijo se vrši v Ljubljani, predvidoma tudi tekma s Saškom. JNZ je tudi odpovedala radi državnega prvenstva običajno meddržavno tekmo Jugoslavija—Česka.

Slavna dunajska Admira igra s prvo garnituro v soboto in nedeljo v Zagrebu in sicer prvi dan s Haškom, drugi pa z Gradjskim. Radi gostovanja Admiry v Zagrebu bo v nedeljo nastopila avstrijska reprezentanca proti Madžarski v slabši sestavi.

Reprezentančni srednji krilec Premrl je dobil pri nedeljski tekmi z Jugoslavijo težjo poškodbo v kolenu, tako da bo morala Concordia nastopiti brez njega proti Hajduku. Radi tega bo imela Concordia težko stališče v Splitu, kajti Premrl je bil glavna opora moštva.

Včeraj je prevzel vodstvo lahkoatletske sekcije SK Ilirije trener Ulaga, ki se je vrnil iz Berlina, kjer je dokončal visoko šolo za telesno kulturo. Želimo, da bi mu uspelo doseči lepe uspehe, ki so naši lahki atletiki potrebni. Predvsem bo pa moral skrbeti za dober naraščaj.

V soboto in nedeljo se bodo vršile v Zagrebu velike lahkoatletske tekme podincev. To tekmovanje bo tudi glavna preizkušnja za sestavo reprezentance, ki se bo udeležila lahkoatletskih iger v Atenah.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Danes ob 20 sestanek načelstva lahkoatletske sekcije v kavarni Evropa. Radi važnosti udeležba obvezna.

SK Korotan. Danes ob 5 strogo obvezna trening za prvo in rezervno moštvo. V soboto ob pol 6 redna odhodna seja. V nedeljo ob pol 10 izredni občini zbor. Udeležba obvezna. — Predsednik.

Inozemski sport

Angleške dame zmagale v Berlinu. Bolj resne in koščene Angležinje so se spoprijele v nemški prestolici z damsko reprezentanco Berlina. V boj je bil zelo izravnani. Tekmovalo se je v 10 disciplinah. Stanje po četrti točki je bilo 21 : 19 v korist Berlina, po šesti točki je bil rezultat 30 : 30, po osmi točki so vodile Londončanke z 41 : 39. Končni izid se pa glasi v korist Londona in sicer z eno samo točko razlike 47 : 46. Nekateri rezultati so bili boljši od onih v Pragi. Tako je Maderjeva (Berlin) dosegla v metu diska rezultat 37,63 m (Konopacka v Pragi 34,38).

35 nerodov se je že priprililo k olimpijskim igram, ki se bodo vršile od 30. julija do 14. avgusta 1932 v Los Angelesu. Meseca februarja so Američani poslali vabila in sedaj že tak lep odziv! Priprisiati smemo to tudi največ izredno dobre naše razmere poznavajočemu ameriškemu četu. Vsem udeležencem bodo skušali Američani namreč povrniti vse polne in druge stroške.

Autotaksi M. Hočevar

Novo mesto-Kandija Telefon št. 18

Preseljitveno naznanilo!

Tvrška I. GOREC NASL., družba z o. z.

cenjenemu občinstvu vijudno poroča, da se je preselila iz dosedanjih prostorov na Dunajski cesti na

Miklošičevo cesto št. 30

vogalna stavba Miklošičeve ceste in Pražakove ul.

kjer bode pod tvrško

J. Gorec nasl. Auerhammer-Ogrin, družba z o. z.

svojo trgovino nadalje vodila v istem obsegu kot do sedaj.

Vsled znižanja režijskih stroškov bomo zamogli naše cenjene odjemalce zadovoljiti z znižanimi cenami poleg prvovrstne kvalitete v blagu, ter se za nadaljnji poset v novih prostorih priporočila.

J. Gorec nasl. Auerhammer-Ogrin, družba z o. z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 30

TIVAR OBLEKE

za gospode od . . . Din 240'—790'
za dečke 11—16 let od Din 200'—420'
za otroke 3—10 let . . Din 110'—160.
zimske kapuce od . . . Din 300'—750'
hlače Din 89'—150'

Ogled prost brez obveze nakupa!

Samoprodaje v vseh večjih krajih

V Ljubljani prodajalna

Ivan Kos, Sv. Petra cesta 24

Jaroslav Neškudla

lastnik tvornice paramentov, zastav in cekrvenega pribora

danes ob 1 jutraj, po dolgi in mukepolni bolezni, bogu vdani in previden s svetotajstvi, v 45. letu starosti za večno zatilni svoje blage oči.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek dne 19. septembra ob 15 iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta št. 25, na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, Jablone nad Orlel - Č. S. R., dne 17. septembra 1930.

Žalujoča soproga Bela in sinček Joško
ter ostali sorodniki.

Brez posebnega naznanila

Mestni pogrebni zrud v Ljubljani.

Naša nepozabna mati in stara mati, gospa

Marija Sever

urednica

je 16. septembra ob 19, previdena s svetimi zakramenti, v 69. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bo danes, v četrtek, 18. septembra ob 15 iz Splošne bolnišnice v Ljubljani.

Ljubljana - Zagreb - Cleveland, dne 18. septembra 1930.

Makso, Edi, Rudi, Josip, Ivo, sinovi. Anica poroč. Rajić, Angela poroč. Kos, hčerki — in ostali sorodniki.

NAŠI NOVI MODELI.

9675-64
Din 229

Apartni visoki čevlji z našitimi okrasom iz blesteče briljantne kože z vložkom imitacije kušarjeve kože. Imamo jih v vseh jesenskih modnih barvah.

1155-92
Din. 229.-

Moderen čevlji za izprehod s polvisokim podpetnikom iz mehkega glasse usnja v vseh modnih barvah. Jesenski modeli so iz raznobarvne imitirane kušarjeve kože.

9975-57
Din. 229.

Naša modna novost za september. Čevlji s prednjim delom iz mehkega boksa v raznih barvah, iz laka, rjavega ali črnega jelenjega usnja. Okraski v kombinacijah barv obšiti s paspolom svetle barve.

9905-51
Din. 229

Ta pumps-čevlji čevlji je zelo okusne oblike, radi tega je priljubljen tudi pri onih, ki zahtevajo v modi najbolj izbrane stvari.

9625-01
Din 229.-

Pumps-čevlji »molier« na zavezo, s svilenim trakom, ki se lahko in prikladno da zameniti z usnjato ali kovinsko zaponko, ki jih imamo na zalogi v vseh prodajalnah. S to malo razliko dosežete raznoličnost čevlja, odgovarjajočo zahtevam mode. Izdelujemo jih v vseh modnih barvah.

1675-83
Din 229.-

Eleganten čevlji za izprehod na zaponko s polvisokim podpetnikom. Zadovoljil bo vsak okus.

905-15
in 229.-

Pumps-čevlji z usnjeno pentljo, izdelan iz mehkega boksa v vseh modnih barvah ali iz laka. Dovršeno se prilaga nogi a vendar ne tišči, ker se elastični umetek na prednjem delu prilagodi potrebi vsake noge.

2945-72
Din 229.-

Močnejše noge potrebujejo več prostora na prstih. Prinašamo novo vrsto polokroglo oblike. Izdelani so iz mehkega boksa karamel-barve, iz črnega boksa, kombinirano z lakom ali iz rjavega jelenjega usnja kombinirano z usnjem iste barve. S tem čevljem hočemo zadovoljiti posebno one, ki potrebujejo udoben čevlji.

Plata

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo.

Službodobne

Mizarskega vajenca sprejme I. Cerne, št. Vid nad Ljubljano.

Mizarski pomočniki se sprejmejo za stavbno in pohištveno mizarstvo. I. Cerne, št. Vid n. Ljublj.

Vrtnarski pomočnik samski, trezen in marljiv, se sprejme takoj za stalno službo na posestvu pri Ljubljani. Plača po dogovoru. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 10614.

Pridno dekle kot pomožno moč sobarici, sprejme — Hotel Štrukelj.

Učenke za mehanično umetno vezanje in predtisk sprejme Matek & Mikeš, Ljubljana. Dalmatinova ul. 13.

2 čevljar. pomočnika sprejme takoj Jos. Pogacar, Kamnik.

Hotelsko sobarico večjo nemščine ter zmožno kavcije, sprejme — Hotel Štrukelj.

Pouk

Gosli poučuje biv. učitelj konservatorija, Študentovska ulica 9/L.

Šoferske šole I. oblast. konc. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 35 (Jugoavto). — Tel. 2236 Pouk in praktične vožnje

Otvoritev tečajev francoščine, nemščine, angleščine. Akademsko izobraženi predavatelji. Specialni pouk nemščine za slovenske otroke do šolske dobe (majhne skupine). Knafleja ul. 4, pritičje. Vpisovanje: 10—12; 18—20.

Poizvedbe

100 Din nagrade! V Kropi na Gorenjskem se je izgubil majhen, rujav dake. Kdor bi kaj vedel o tem, naj sporoči Lovru Kokalj, usnarju (po domače: Ledrarjevi) v Kropi.

Stanovanja

Soba brez posebnega vhoda, se odda čez dan odsotnemu gospodu ali gospodični. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 10680.

Dve gospodični (gospoda) vzajemno poceni na stanovanje. Izve se v upravi »Slovenca«.

Soba lepo opremljena, v bližini glavnega kolodvora, se odda s 1. oktobrom. Naslov pri upravi »Slovenca« št. 10706.

Stanovanje v lepem kraju na Gorenjskem, z gospodarsk. poslopjem, vrtom, nivo in travnikom, blizu postaje in cerkve, oddam stranki brez otrok ali najraje upokojencu. V hiši vodo in elektrika. Oddam tudi v dosmrtno bivanje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10656.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Zasluzek

Iščem za vse kraje v državi zastopnike za prodajo nove patriotične slike. Prodajo je odobrilo in omogočilo pristojno ministvo. Zasluzek 3—6000 Din mesečno Obrniti se je osebnost ali pismeno Izdavačko kancelariji — Beograd, Kolarčeva 3/I.

Objave

Kapital 100.000 Dvignite pismo v upravi »Slovenca«.

Glasba

Orgle, harmonije, piščali in ventilatorije za orgle izdeluje najceneje Anton Dornič, izdelovatelj orgel, Radovljica.

Klavirji in pianini

svetovnih tvrdk: »Stingl«, »Hofmann« in »Ehrbar« vedno v zalogi. Znižane cene! Ugodna mesečna odplačila!

M. ROPAS — CELJE. Vsa popravila in uglašanje strokovnjaško.

Porestva

Načrte in proračune za zgradbo izvršuje Tehnični biro »Tehna«. Ljubljana, Mestni trg št. 25/I.

Enodružinsko hišo

v št. Vidu nad Ljubljano, s štirisobnim stanovanjem poleg pritlikin in uporabe krasnega vrta, odda takoj v najem Gogala, Mari-bor, Aleksandrova 6.

Prodamo

Med cvetlični 1 kg . . . 17 Din ajdov 1 kg . . . 15 Din dobavlja v vsaki množini Mrak Valentin, čebelar v Notranjih Gorah, pošta Brezovica pri Ljubljani.

Razno pohištvo in kopalno peč poceni prodam. — Poizve se v upravi lista pod št. 10704.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič čistilnica perja

Präzisions-

Leitspindel-Drehbank moderno konstruirano, še nerabljeno, z vsem zračenjem spadajočim orodjem, pripravo za rezanje zobnih koles, prodam. System Wolf-Jahn. Spitzenhöhe 100 mm, Spindelbohrung 20 mm, Wangenlänge 1000 mm, Vorgelege za elektr. pogon. Krassen izdelalek. Zahtevajte nadaljnje podatke pod »Stružnica« št. 10.563 pri upravi.

Hrastove deske

debele po 40, 45, 50; širina od 18 do 28; dolžina 2,65 m, prodam po dogovorjeni ceni takoj. Martin Zupan, Čeče št. 10, pošta Hrastnik.

Motorno kolo

»Harley Davidson« s prikolicco, izvrstno ohranjeno, ugod. prod. Franc Lorš, Ljubljana, Tržaška c. 5.

Kupimo

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Obrt

Gostilna Tomšič, Sv. Jakoba trg, toči portugalko. Stajerskim vinom znižana cena.

»Javor« lesna industrija v Logatcu, ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani v novi palači Vzemne zavarovalnice.

Pozor!

Smučarji, športna društva in trgovine s športnim orodjem! Podpisani naznani, da sem pričel izdelovati smuči, sanke in drugo športno orodje. Če ne zmerne, delo solidno. — Za obilen obisk se priporoča Petkovšek Franc, splošno kolarstvo, izdelovatelj smuči, sank in drugega športnega orodja — Drenov grič 28, Vrhnika, Dravska banovina, železniška in avtobusna postaja Drenov grič.

Domače in ogrske SALAME

prvovrstne — kakor tudi polnomastni polemendi, sir nudi po najnižji ceni I. Buzzolini, Lingarjeva ul. — Ljubljana.

Svetov. znane originalne

WECK-ove

čase in aparati za vkuvavanje se dobe v sledečih veletrgovinah: Celje: Jos. Jagodič, Maribor: Karl Lotz in Pinter & Lenard. — Glavna zaloge za Jugoslavijo: FRUCTUS, Ljubljana, Krakov trg 10.

Lanene tropine

in druga krmila nudi najceneje Veletrgovina žita in moka. A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24.

OGLAŠUJE

v »SLOVENCU«

Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu priporočam izbiro damskih klobukov in raznih potrebščin.

Sprejemem vsakovrstna popravila. Lastni izdelci.

Miklošičeva 4 — Posest, 2. vrata Za obilni poset se priporoča Fr. Flerin.

Za kurjavo

boljše kakor premog ali klana drva, prihranite celjenje in žaganje, zato cenejši

so tovarniški odrezki sušenega lesa v dolžinah ca. 10—40 cm in debelinah 2—5 cm. Posebno prikladno za štedilnik in peč. Dobavlja, postavljene s tovarnim avtom v Ljubljano in okolico pred hišo po Din 333—za 1000 kg tvrdka REMEC - Co., Ljubljana, Kersnikova ulica 7. Telefon 2266. Napravite poizkus in se boste prepričali.

Prodajo se bukova rezana drva

iz suhega tovarniškega lesa v koncih od 20—40 cm, 3—5 cm debelih, boljše kurivo kakor oglje ali cepljena drva, posebno pripravno za štedilnik in peč, po 333 Din za 1000 kg, postavljeno pred hišo v Ljubljani. Ne manjše pošiljke kot en tovarni auto od 2500—3000 kg. — Naročila, dokler traja zaloge, na trdiko: REMEC - CO., lesna industrija, Ljubljana, Kersnikova ulica 7.

Mali Peugeot

poltovorni, Ansaldo Limuzina, kakor tudi 1 Ariel 500 cm³, z električno razsvetljavo, s prikolicco, 1 A. J. S. motor S. V. in 2 posamezni prikolici, ter 1 šestcilindrski avtomotor Steyer v popolnem stanju — ugodno naprodaj. Poizve se v garaži Ivan Kopač, Ljubljana, Bleiweisova c. 52.

Dvokolesa

motorji, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Zahvala

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam ob naši bridki uri stali na strani in nas tolažili, posebno gospodu kaplanu iz Smartnega, g. šolskemu voditelju za ganljiv govor, vsemu učitelstvu in ostalemu občinstvu, ki je naši ljubljenski spremilo na njiju zadnji poti.

Rodbini Keržan in Žnidar.